Kendetegn og uddannelsesveje for elever på den 2-årige hf

Registeranalyse af den 2-årige hf på gymnasieskoler og VUC

Danmarks evalueringsinstitut

INDHOLD

Kendetegn og uddannelsesveje for elever på den 2-årige hf

1	Resumé	5
2	Indledning	12
2.1	Baggrund og formål	12
2.2	Datagrundlag og metode	14
3	Kendetegn for elever på den 2-årige hf	15
3.1	Eleverne er blevet yngre	16
3.2	Elevernes karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangseksamen har været stigende	17
3.3	Elevernes forældre har lavere uddannelsesniveau end den øvrige befolkning	20
3.4	En større andel af eleverne har ikke-vestlig baggrund end på befolkningsniveau	23
3.5	Kønsfordelingen blandt eleverne på den 2-årige hf nærmer sig stx	24
4	Trivsel blandt elever på den 2-årige hf	25
4.1	Eleverne på den 2-årige hf trives generelt	25
4.2	Den generelle trivsel på den 2-årige hf har været stabil over tid	29
5	Uddannelsesveje blandt elever på den 2-årige hf	30
5.1	Elever på den 2-årige hf på VUC har oftere haft påbegyndt andre ungdomsuddannelser	31
5.2	Professionsuddannelser er den mest udbredte vej blandt studenter fra den 2-årige hf	32

5.3 Begrænset udvikling i søgning mod professionsuddannelser efter 2017-reform 34

5.4 Pædagoguddannelsen er den mest populære blandt studenter fra den 2-årige hf 36

5.5 95 % af studenterne fra den 2-årige hf er i uddannelse eller delvis beskæftigelse efter to år 38

Appendiks A – Litteraturliste 39

Appendiks B – Metodebilag 41

1 Resumé

To af de største udfordringer for vores samfund og uddannelsessystem er, at 43.000 unge mellem 16-25 år står uden job og uddannelse, og at der mangler unge, som har lyst og kompetencer til at søge ind på professionsuddannelserne til fx pædagog, lærer, sygeplejerske eller social rådgiver.

I denne undersøgelse stiller Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) skarpt på, hvilken rolle den 2-årige hf spiller i forbindelse med at håndtere de to udfordringer.

EVA giver i rapporten en karakteristik af, hvad der kendetegner eleverne på den 2-årige hf på henholdsvis gymnasieskoler og voksenuddannelsescentre (VUC) og elevernes valg af uddannelse efter studentereksamen. Formålet med rapporten er herved at besvare spørgsmålene: Er den 2-årige hf med til at uddanne unge, som ellers kunne være i risiko for at ende uden en ungdomsuddannelse? Og i hvilken grad bidrager den 2-årige hf til, at flere unge søger ind på en kort (erhvervsakademier) eller mellemlang (professionsuddannelser) videregående uddannelse?

Baggrunden for undersøgelsen er, at hf med gymnasiereformen fra 2017 fik opdateret sit sigte. Det indebærer bl.a. ændrede adgangskrav, så unge kan starte på hf i direkte forlængelse af 9. klasse, og at hf's professionsrettede profil styrkes, så uddannelsen i endnu højere grad adskiller sig fra de 3-årige gymnasiale uddannelser som en hovedvej mod erhvervsakademi- og professionsuddannelser. Selvom hf således fik en substantiel opdatering med 2017-reformen, er der kun begrænset viden om, hvad det har betydet for elevgruppens sammensætning og uddannelsesvejene for studenter fra hf, herunder om der kan iagttages forskelle på tværs af hf på VUC og gymnasieskoler.

Med denne rapport ønsker EVA at bidrage til opfølgningen på disse spørgsmål, der ligeledes er væsentlige at adressere i lyset af de igangværende politiske drøftelser om det fremtidige ungdomsuddannelseslandskab og hf's rolle heri. Rapporten henvender sig derfor især til ledere og interesseorganisationer i ungdomsuddannelsessektoren samt politiske beslutningstagere. Vi håber dog også, at læsere med en generel interesse i hf og det danske uddannelsessystem vil finde det spændende at læse med.

Fakta om EVA's undersøgelse

Rapporten er første EVA-udgivelse af to, der sætter fokus på den 2-årige hf. Mens nærværende undersøgelse giver en karakteristik af eleverne på den 2-årige hf's kendetegn og uddannelsesveje, stiller den næste rapport skarpt på, hvordan ledere, lærere og elever på den 2-årige hf oplever arbejdet med og undervisningen, der kommer ud af den styrkede professionsretning af hf, som blev indført med seneste gymnasiereform.

De to udgivelser følger op på den 2-årige hf's profil og funktion, knap ti år efter at EVA for første gang undersøgte dette i udgivelsen *Hf – profil og funktion. En undersøgelse af hf-kursister på toårig hf* (EVA, 2015).

De to nye udgivelser skelner – til forskel fra undersøgelen fra 2015 – mellem den 2-årige hf på gymnasieskoler og VUC for at nuancere billedet af de forskellige hf-udbyderes elevgrupper og deres uddannelsesveje, som ofte skæres over én kam i debatten om hf.

Resultater

95 % af studenterne fra den 2-årige hf på både VUC og gymnasieskoler er i uddannelse eller delvis beskæftigelse

Undersøgelsen viser, at 72 % af studenterne fra den 2-årige hf på VUC i perioden 2016 til 2020 er startet på en videregående uddannelse, pr. 30. september to år efter de blev studenter. Det samme gør sig gældende for 67 % af studenterne fra den 2-årige hf på gymnasieskoler. 81 % af studenterne fra den 2-årige hf er samlet set videre i uddannelse, 3,5 år efter de blev studenter (EVA, 2024).

Zoomer man ind på de studenter, der ikke er startet i uddannelse, viser undersøgelsen, at langt hovedparten er i forskellige grader af beskæftigelse. 42 % af studenterne fra den 2-årige hf på VUC, som endnu ikke er startet på en uddannelse, pr. 30. september to år efter de blev studenter, arbejder, hvad der svarer til mindst 60 % af en fuldtidsstilling på 37 ugentlige arbejdstimer (dvs. mindst 22,2 timer om ugen), hvilket er tilfældet for 40 % af den samme gruppe studenter fra den 2-årige hf på gymnasieskoler. 20 % af studenterne fra den 2-årige hf på VUC og 16 % af studenterne fra den 2-årige hf på gymnasieskoler, der endnu ikke er startet på en uddannelse, arbejder mindre, end hvad der svarer til 20 % af en fuldtidsstilling på 37 ugentlige arbejdstimer (dvs. mindre end 7,4 timer svarende til en normeret arbejdsdag om ugen). Det inkluderer også personer, som slet ikke er i beskæftigelse.

Det svarer til, at 95 % af studenterne fra den 2-årige hf på både VUC og gymnasieskoler enten er videre i uddannelse eller beskæftigelse mere end én normeret arbejdsdag om ugen, pr. 30. september to år efter de blev studenter.

Undersøgelsen viser, at den mest søgte uddannelsestype blandt studenter fra den 2-årige hf er mellemlange videregående uddannelser (professionsuddannelser). Knap en tredjedel af de påbegyndte uddannelsesforløb blandt studenter fra den 2-årige hf på gymnasieskoler (32 %) såvel som VUC (31 %) er på en mellemlang videregående uddannelse.

Begrænset udvikling i andelen af studenter fra den 2-årige hf, der starter på en professionsuddannelse efter seneste gymnasiereform

Med gymnasiereformen fra 2017 var der en intention om, at hf i endnu højere grad skulle målrettes professionsuddannelserne (mellemlange videregående uddannelser) og erhvervsakademierne (korte videregående uddannelser).

Den politiske aftale bag gymnasiereformen indeholder ingen konkrete måltal for, hvilken betydning man forventede, at målretningen af hf mod erhvervsakademi- og professionsuddannelser ville have for hf-studenternes overgange til disse to typer uddannelse. Undersøgelsen viser dog, at der endnu ikke kan konstateres de store forskydninger i valg af videregående uddannelse, hvis man sammenligner uddannelsesvejene blandt studenter fra den 2-årige hf på de sidste årgange under den forrige gymnasiereform med uddannelsesvejene blandt studenter fra den 2-årige hf på de første årgange under den seneste gymnasiereform.

Andelen af studenter fra den 2-årige hf på en gymnasieskole, der er startet på en mellemlang videregående uddannelse, pr. 30. september to år efter de dimitterede fra hf, er steget med ca. 3 procentpoint, hvis man sammenholder studenterårgangene fra 2019 til 2020 (hvor 33,4 % påbegyndte en mellemlang videregående uddannelse) med studenterårgangene fra 2016 til 2018 (hvor det gjorde sig gældende for 30,6 %). For studenter fra den 2-årige hf på VUC er der tale om en stigning på knap 1 procentpoint (fra 30,7 % til 31,4 %) i tilslutningen til de mellemlange videregående uddannelser i samme periode.

Andelen af studenter fra den 2-årige hf på både gymnasieskoler og VUC, der er startet på en kort videregående uddannelse, er stort set uændret, hvis man sammenholder uddannelsesvejene blandt studenter, der henholdsvis er dimitteret fra den 2-årige hf mellem 2019 til 2020 og 2016 til 2018 (fra 6,4 % til 6,2 % for gymnasieskoler og fra 8,7 % til 8,2 % for VUC).

Der kan være forskellige forklaringer på den begrænsede udvikling i overgangen til erhvervsakademi- og professionsuddannelser blandt studenterne fra den 2-årige hf fra før til efter seneste gymnasiereform. Den begrænsede udvikling kan hænge sammen med, at der har været rammemæssige udfordringer knyttet til implementeringen af den styrkede professionsretning af hf (EVA & Rambøll, 2020, 2021, 2022). En implementering, der er blevet yderligere udfordret af de forskellige covid-19-relaterede restriktioner, der periodevis forbød undervisning med fysisk fremmøde. De første studenterårgange på den 2-årige hf, efter reformen trådte i kraft, har derfor ikke oplevet reformens fuldt implementerede virkning.

Undersøgelsen viser derudover, at andelen, der ikke er startet på en videregående uddannelse, pr. 30. september to år efter de blev studenter fra den 2-årige hf, er steget, når man sammenholder de sidste studenterårgange før med de første studenterårgange efter seneste gymnasiereform. Blandt

studenterne fra den 2-årige hf på gymnasieskoler drejer det sig om en stigning på 5 procentpoint mellem de to perioder, mens stigningen er på 7 procentpoint blandt studenter fra den 2-årige hf på VUC. Det på trods af, at der var en stigning i antallet af ansøgere til de videregående uddannelser i 2020 og 2021, som var de år, der var hårdest påvirket af covid-19-restriktioner (EVA, 2020).

Pædagoguddannelsen er den mest populære videregående uddannelse

Undersøgelsen viser, at pædagoguddannelsen er den mest populære videregående uddannelse blandt studenter fra den 2-årige hf på både gymnasieskoler og VUC. 15 % af de påbegyndte uddannelsesforløb blandt studenter fra den 2-årige hf på gymnasieskoler, pr. 30. september to år efter de blev studenter, har således været på pædagoguddannelsen, mens det samme gør sig gældende for 11 % af de påbegyndte uddannelsesforløb hos den tilsvarende gruppe fra VUC.

De næstmest populære uddannelser blandt studenter fra den 2-årige hf på gymnasieskoler er henholdsvis den merkantile erhvervsuddannelse i detailhandel, der udgør 8 % af de påbegyndte uddannelsesforløb, og den mellemlange videregående uddannelse til sygeplejerske, der udgør 7 % af de påbegyndte uddannelsesforløb.

De næstmest populære uddannelser blandt studenter fra den 2-årige hf på VUC er henholdsvis læreruddannelsen, der udgør 6 % af de påbegyndte uddannelsesforløb, og den merkantile erhvervsuddannelse i detailhandel, der ligeledes udgør 6 % af de påbegyndte uddannelsesforløb.

Eleverne er blevet yngre, og en større andel er kvinder

Med gymnasiereformen fra 2017 er det blevet muligt at påbegynde den 2-årige hf i direkte forlængelse af 9. klasse. Dette har, som forventet, betydet, at eleverne på uddannelsen gennemsnitligt er blevet yngre.

Udviklingen har været mest markant på den 2-årige hf på VUC, hvor elevernes gennemsnitsalder ved opstart på uddannelsen er faldet med to år fra 20,7 i 2015 til 18,7 år i 2022, mens den er faldet med ca. et halvt år fra 18,1 til 17,5 år blandt elever på den 2-årige hf på gymnasieskoler i samme periode. Til sammenligning har gennemsnitsalderen ved opstart på stx ligget stabilt på mellem 16,6 og 16,5 år fra 2015 til 2022.

Undersøgelsen viser også, at en stigende andel af eleverne på den 2-årige hf er kvinder. I 2015 var 54 % af eleverne på den 2-årige hf på VUC kvinder, mens det i 2022 var 57 %. På den 2-årige hf på gymnasieskoler var 56 % af eleverne i 2015 kvinder, hvilket i 2022 gjorde sig gældende for 62 % af eleverne. Sidstnævnte svarer til samme kønsfordeling som blandt eleverne på stx.

Eleverne kommer fra hjem med lavere uddannelsesniveau, og flere har ikke-vestlig baggrund end i den samlede befolkning

Undersøgelsen viser, at elever, der har gået på den 2-årige hf fra 2015 til 2022, gennemsnitligt kommer fra hjem med et lavere uddannelsesniveau, end hvad der gør sig gældende for både den samlede befolkning af 30-69-årige og i særdeleshed elever på stx i samme periode. Uddannelsesniveauet blandt forældre til elever på den 2-årige hf på henholdsvis gymnasieskoler og VUC er ca. det samme.

Én ud af fire af eleverne på den 2-årige hf på VUC (25 %) og på gymnasieskoler (24 %) har en far med grundskole som højest fuldførte uddannelse, mens ca. én ud af fem af eleverne på VUC (22 %) og på gymnasieskoler (20 %) har en mor med et tilsvarende uddannelsesniveau. Kun 6 % af eleverne på den 2-årige hf på VUC såvel som gymnasieskoler har en far med en lang videregående uddannelse, mens 5 % af eleverne har en mor med en lang videregående uddannelse.

På befolkningsniveau er det samlet set 20 % af mændene og 18 % af kvinderne mellem 30-69 år, der har grundskole som højest fuldførte uddannelse, mens det er 12 % af mændene og kvinderne i samme aldersgruppe, der har en lang videregående uddannelse. For elever på stx gælder det, at 12 % af eleverne har en far med grundskole som højest fuldførte uddannelse, mens 9 % har en mor med samme uddannelsesniveau. Ca. hver femte elev på stx har en far (20 %) eller en mor (19 %) med en lang videregående uddannelse.

Undersøgelsen viser ligeledes, at 17 % af eleverne på den 2-årige hf på VUC og 16 % af eleverne på gymnasieskoler i 2022 har ikke-vestlig baggrund. Det svarer til en stigning på henholdsvis 4 og 3 procentpoint sammenholdt med i 2015. Til sammenligning har andelen af elever med ikke-vestlig baggrund på stx ligget konstant på omkring 10 % fra 2015 til 2022, hvilket ca. svarer til andelen med ikke-vestlig baggrund på befolkningsniveau.

Mere end halvdelen af eleverne på den 2-årige hf har et karaktergennemsnit på under 6 fra folkeskolens afgangseksamen

Den sociale baggrund blandt eleverne på den 2-årige hf kan være med til at forklare, at deres samlede karaktergennemsnit i dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse på 5,6 er 2,7 karakterpoint lavere end det tilsvarende gennemsnit blandt elever på stx.

Undersøgelsen viser derudover, at mere end halvdelen af eleverne på den 2-årige hf på gymnasieskoler (55 %) og VUC (57 %) har et karaktergennemsnit på under 6 i dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse, hvis man ser på elever, der er startet på hf, efter de ændrede adgangskrav trådte i kraft, fra sommeren 2019 til og med 2022. Henholdsvis 23 % og 20 % af eleverne, der er startet på den 2-årige hf på VUC og gymnasieskoler i samme periode, har et karaktergennemsnit på under 4 i dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse.

Til sammenligning har 80 % af eleverne, der er startet på stx fra sommeren 2019 til 2022, et karaktergennemsnit på mindst 7 i dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse, hvilket gør sig gældende for ca. 30 % af eleverne på den 2-årige hf på gymnasieskoler og VUC.

Trivslen er generelt god blandt eleverne på den 2-årige hf

Data fra den nationale trivselsmåling viser, at den generelle trivsel på den 2-årige hf samlet set såvel som opdelt på gymnasieskoler og VUC ligger på et relativt højt niveau i perioden fra 2018 til 2022 med en gennemsnitlig score på 3,7 på en skala fra 1 til 5, hvor 1 udtrykker den lavest mulige, og 5 udtrykker den højest mulige trivsel. Det svarer ca. til samme generelle trivselsniveau som på stx, hvor den generelle trivselsscore er på 3,8 i samme periode.

I denne sammenhæng er det dog værd at bemærke, at den generelle trivselsscore kan dække over store individuelle variationer. TrivselsLUP-undersøgelsen af Center for Gymnasieforskning på Syddansk Universitet viser således, at hf både rummer den næststørste andel af elever med *meget høj trivsel* og den største andel af elever med *lidt lav trivsel* på tværs af alle ungdomsuddannelser.

Endelig viser undersøgelsen, at trivselsscoren for de forskellige trivselsindikatorer i den nationale trivselsmåling ligger på tilnærmelsesvist samme niveau blandt elever på den 2-årige hf på VUC og gymnasieskoler. Der kan dog konstateres en lille positiv forskel i VUC'ernes favør, når det kommer til elevernes vurdering af deres faglige individuelle trivsel, læringsmiljøet på deres skole, og om de er glade for at gå i skole.

Perspektiver

Rapportens resultater indikerer, at den 2-årige hf på både gymnasieskoler og VUC tilbyder et alment gymnasialt uddannelsesmiljø, hvor elever, der kommer fra hjem med et lavere uddannelsesniveau og har svagere faglige forudsætninger end deres jævnaldrende på det almene gymnasium i stx, trives og opnår kvalifikationer til at komme videre i uddannelse eller beskæftigelse. Hf løfter således en vigtig opgave ift. at rumme en mere heterogen og på nogle områder udfordret elevgruppe, end hvad der er tilfældet for eksempelvis stx. Hertil kommer, at eleverne på den 2-årige hf er blevet yngre, og at en større andel har en ikke-vestlig baggrund end på befolkningsniveau.

Disse pointer er værd at have med sig i de videre drøftelser af det fremtidige ungdomsuddannelseslandskab og etableringen af en ny ungdomsuddannelse, som forventes at skulle rumme en stor del af netop de elever, der i dag går på den 2-årige hf. En ny ungdomsuddannelse skal således også pædagogisk-didaktisk kunne rumme en heterogen elevgruppe ift. fagligt niveau, etnicitet og alder, hvor flere kan være fagligt udfordrede og komme fra hjem, hvor uddannelsesniveauet ikke er til at hjælpe med hverken lektier eller afleveringer.

I denne sammenhæng er det ligeledes vigtigt at have blik for, at studenterne fra den 2-årige hf, i tråd med hf-uddannelsens profil, først og fremmest søger mod mellemlange videregående uddannelser, herunder flere af de professionsuddannelser, vi som samfund mangler uddannede inden for. Det er i forlængelse heraf interessant at følge med i, hvad den gradvise implementering af den styrkede professionsretning af hf betyder for søgningen mod professionsuddannelserne. Vil det fortsatte fokus på at professionsrette undervisning og projektarbejde eksempelvis resultere i en større stigning i andelen af studenter fra den 2-årige hf, som starter på en professionsuddannelse, end hvad denne undersøgelse har kunnet påvise, når man sammenligner de sidste studenterårgange under forrige gymnasiereform med de første studenterårgange under den nuværende?

Om datagrundlaget

Rapporten bygger på en registeranalyse af data fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL) om, hvilke elever der går på den 2-årige hf, herunder sociodemografiske data såsom køn, alder, etnicitet, forældres uddannelsesniveau og karakterer fra grundskolen. Rapporten bygger derudover på analyser af trivselsdata fra den nationale trivselsmåling og registerdata om uddannelsesmønstre blandt elever fra den 2-årige hf før og efter deres hf-uddannelse.

2 Indledning

Den 2-årige hf er en gymnasial uddannelse, som særligt spiller en vigtig rolle i det danske uddannelsessystem af to årsager: Den 2-årige hf rummer for det første en mere mangfoldig elevgruppe end de 3-årige gymnasiale uddannelser. Dette skyldes både, at aldersspændet på uddannelsen er bredere, og at karakterkravet for optagelse er lavere. Dermed har den 2-årige hf potentialet til at udgøre en vigtig vej mod videregående uddannelse for en gruppe af unge, der ikke nødvendigvis har gået den lige vej gennem uddannelsessystemet. Den 2-årige hf er derudover med sin professionsrettede profil en vigtig vej til professionsuddannelser og erhvervsakademier, hvormed uddannelsen kan være en del af løsningen på rekrutteringsudfordringerne til professionshøjskolerne, herunder uddannelserne til pædagog, lærer, sygeplejerske og socialrådgiver.

Med afsæt i disse to vigtige funktioner ser Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) med denne registerundersøgelse nærmere på, hvad der kendetegner eleverne på den 2-årige hf, og hvordan deres uddannelsesveje ser ud både før og efter deres tid på hf. Behovet for indblik i elevgruppen på den 2-årige hf og deres uddannelsesveje er samtidig aktualiseret af de igangværende politiske drøftelser om en ny ungdomsuddannelse, der bl.a. forventes at være rettet mod den samme elevgruppe, som i dag går på den 2-årige hf.

Registerundersøgelsen udgør første del af en større undersøgelse af den 2-årige hf-uddannelses profil og funktion. Registerundersøgelsen vil blive suppleret af en spørgeskemabaseret og kvalitativ undersøgelse af de barrierer og potentialer, der er forbundet med uddannelsens opbygning og tilrettelæggelse, set fra både et leder-, lærer- og elevperspektiv.

2.1 Baggrund og formål

Tidligere undersøgelser har vist, at elevgruppen på den 2-årige hf er særdeles heterogen og adskiller sig fra elevgruppen på de øvrige gymnasiale uddannelser. Den 2-årige hf har fx en funktion som et alment gymnasialt tilbud, hvor unge, der tidligere er faldet fra andre ungdomsuddannelser eller har været gennem den forberedende grunduddannelse (FGU), får en ny chance, og hvor ufaglærte voksne kan få en gymnasial uddannelse. Tilsvarende kan den 2-årige hf være en hurtigere vej til en gymnasial uddannelse for unge, der ikke ønsker en lang videregående uddannelse, og dermed kan den 2-årige hf også være et vigtigt led i fødekæden til erhvervsakademierne og professionsuddannelserne (se fx Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, 2020, 2023; Center for Ungdomsforskning, 2020; EVA, 2015).

Den 2-årige hf spiller således en vigtig rolle ift. at få alle med gennem uddannelse og styrke søgningen mod erhvervsakademier og professionsuddannelser. På trods af dette vigtige bidrag er der ikke fulgt op på betydningen af de store ændringer i hf-uddannelsen, som blev indført med den seneste gymnasiereform fra 2017. Disse ændringer har både haft betydning for, hvilke elever der kan starte på den 2-årige hf, og hvordan uddannelsen er tilrettelagt (EVA & Rambøll, 2020).

Formålet med denne registerundersøgelse er, i lyset af ovenstående, at bidrage med viden om, hvilke elever der går på den 2-årige hf, og hvad de bruger uddannelsen til efterfølgende, herunder i hvilket omfang de fortsætter på erhvervsakademier og professionsuddannelser. Med denne viden ønsker EVA at belyse, hvordan den 2-årige hf favner unge, der ellers er i risiko for ikke at gennemføre en kompetencegivende ungdomsuddannelse, og understøtter rekrutteringen til uddannelser, vi som samfund mangler studerende til.

Med henblik på at nuancere billedet af den 2-årige hf yderligere giver registerundersøgelsen også indblik i forskelle og ligheder mellem den 2-årige hf på forskellige typer af hf-institutioner, nærmere bestemt voksenuddannelsescentre (VUC) og gymnasieskoler. Den 2-årige hf skæres ofte over én kam på tværs af udbydere, selvom der umiddelbart kan konstateres forskelle ift. alder og tidligere påbegyndte ungdomsuddannelser, alt efter om den 2-årige hf ligger på en gymnasieskole eller VUC. Disse forskelle er dog ikke blevet undersøgt systematisk efter indførslen af den seneste gymnasiereform og de medfølgende ændrede adgangskrav til den 2-årige hf.[1] Undersøgelsen bidrager derudover med et indblik i elevgruppen på den 2-årige hf's udvikling over tid og i, hvordan den adskiller sig fra elevgruppen i det almene gymnasium på stx.

Af formidlingshensyn beskrives elever og kursister på den 2-årige hf konsekvent som elever i rapporten, velvidende at der på VUC er en tradition for at betegne eleverne som kursister pga. deres højere alder relativt til elever på hf på gymnasieskoler og de 3-årige gymnasiale uddannelser.

Registerundersøgelsen besvarer følgende undersøgelsesspørgsmål:

- Hvad kendetegner eleverne på den 2-årige hf?
  - Hvilke baggrundskarakteristika og uddannelsesforløb har eleverne med sig, når de starter på den 2-årige hf?
  - Hvordan trives eleverne på den 2-årige hf?
  - Hvordan adskiller eleverne på den 2-årige hf sig fra eleverne på stx?
- Hvilke videregående uddannelser overgår studenter fra den 2-årige hf til efterfølgende?
- Kan der identificeres forskelle ift. ovenstående spørgsmål mellem den 2-årige hf på henholdsvis VUC og gymnasieskoler?

1 Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) har dog undersøgt kursisternes profil på den 2-årige hf på VUC (AE, 2020) uden at holde denne profil op mod profilen blandt elever på den 2-årige hf på gymnasieskoler.

- Er der sket en udvikling ift. ovenstående spørgsmål over tid?

2.2 Datagrundlag og metode

Registerundersøgelsen baserer sig på registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL) om, hvilke elever der går på den 2-årige hf, herunder sociodemografiske data såsom køn, alder, etnisk herkomst, forældres uddannelsesniveau og karakterer fra grundskolen, samt trivselsdata fra den nationale trivselsmåling og data om hf-elevernes uddannelsesmønstre før og efter hf. Analysen fokuserer på forskelle mellem elever på den 2-årige hf på henholdsvis VUC og gymnasieskoler og på forskelle mellem elever på henholdsvis den 2-årige hf og stx.

Registerundersøgelsen tager både afsæt i elever, der er startet på den 2-årige hf, før og efter seneste gymnasiereform trådte i kraft, dvs. fra skoleåret 2015/2016 til 2016/17 og fra 2017/2018 og frem til skoleåret 2022/2023. Da undersøgelsen af hf-studenternes uddannelsesveje efter hf tager afsæt i, hvor de befinder sig pr. 30. september to år efter dimissionstidspunktet, har det kun været muligt at medtage studenter fra den 2-årige hf til og med 2020 i disse analyser. Dvs. at analyserne inkluderer to studenterårgange, der er startet på den 2-årige hf, efter seneste gymnasiereform trådte i kraft.

Analyserne af beskæftigelsesgrad blandt studenter fra den 2-årige hf, der ikke er i uddannelse, inkluderer studenter fra skoleåret 2015/2016 til 2018/2019, da det anvendte register kun løber til 2021, og opgørelsestidspunktet for analysen ligeledes er 30. september to år efter dimissionstidspunktet.

3 Kendetegn for elever på den 2-årige hf

Dette kapitel beskriver undersøgelsens analyse af kendetegn ved eleverne på den 2-årige hf – både generelt og opdelt på, om eleverne går på den 2-årige hf på en gymnasieskole eller VUC. Det drejer sig nærmere bestemt om elevernes gennemsnitsalder, karaktergennemsnit i dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse, etnicitet og køn samt deres forældres uddannelsesniveau. Som perspektivering sammenlignes kendetegnene også med, hvordan de ser ud blandt elever på det almene gymnasium i stx.

Det fremgår af kapitlet, at eleverne på den 2-årige hf gennemsnitligt er blevet yngre. Udviklingen har været mest markant på den 2-årige hf på VUC, hvor gennemsnitsalderen ved opstarten på hf er faldet med to år fra 2015 til 2022, mens den er faldet med ca. et halvt år blandt elever på den 2-årige hf på gymnasieskoler i samme periode. Eleverne er dog fortsat gennemsnitligt ældre, når de starter på den 2-årige hf på både gymnasieskoler og VUC, sammenlignet med eleverne på stx.

Kapitlet fremlægger derudover, at karaktergennemsnittet i dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse er på samme niveau blandt elever på den 2-årige hf på VUC og gymnasieskoler. Karaktergennemsnittet er steget en smule fra 2020 til 2022, hvilket dels kan hænge sammen med ændrede adgangskrav og dels med særlige regler for folkeskolens afgangseksamen i de pågældende skoleår på grund af covid-19. Undersøgelsen viser derudover, at henholdsvis 23 % og 20 % af eleverne på den 2-årige hf på VUC og gymnasieskoler i perioden 2019 til 2022 har et gennemsnit fra folkeskolens afgangseksamen i dansk og matematik på under 4, som siden 2019 har været adgangskravet for elever, der starter på den 2-årige hf i direkte forlængelse af 9. klasse. Omvendt er det ca. 30 % af eleverne på den 2-årige hf på både VUC og gymnasieskoler, der i samme periode har et gennemsnit på mindst 7 i dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen. Det samme gør sig gældende for 80 % af eleverne på stx.

Hvad angår uddannelsesniveauet blandt forældre til elever på den 2-årige hf, fremgår det af kapitlet, at det gennemsnitligt er lavere end hos den samlede population af voksne mellem 30-69 år i Danmark, hvis man ser på andelen med henholdsvis grundskole eller en lang videregående uddannelse som højest fuldførte uddannelse.

Kapitlet beskriver ligeledes, hvor stor en andel af eleverne på den 2-årige hf der har ikke-vestlig baggrund. Undersøgelsen viser her, at det i 2022 er 17 % af eleverne på den 2-årige hf på VUC og 16 % af eleverne på den 2-årige hf på en gymnasieskole, der har ikke-vestlig baggrund, hvilket svarer til en stigning på henholdsvis 4 og 3 procentpoint sammenholdt med i 2015. Til sammenligning har andelen af elever med ikke-vestlig baggrund på stx ligget konstant på omkring 10 % fra 2015 til 2022, hvilket ca. svarer til andelen med ikke-vestlig baggrund på befolkningsniveau.

Endelig udfolder kapitlet også undersøgelsens analyse vedrørende kønsfordelingen blandt eleverne på den 2-årige hf. Undersøgelsen viser, at en stigende andel af eleverne på den 2-årige hf er kvinder. I 2015 var 54 % af eleverne på den 2-årige hf på VUC kvinder, mens det er 57 % i 2022. På den 2-årige hf på gymnasieskoler var 56 % af eleverne kvinder i 2015, hvilket gør sig gældende for 62 % af eleverne i 2022. Sidstnævnte svarer til samme kønsfordeling som blandt eleverne på stx.

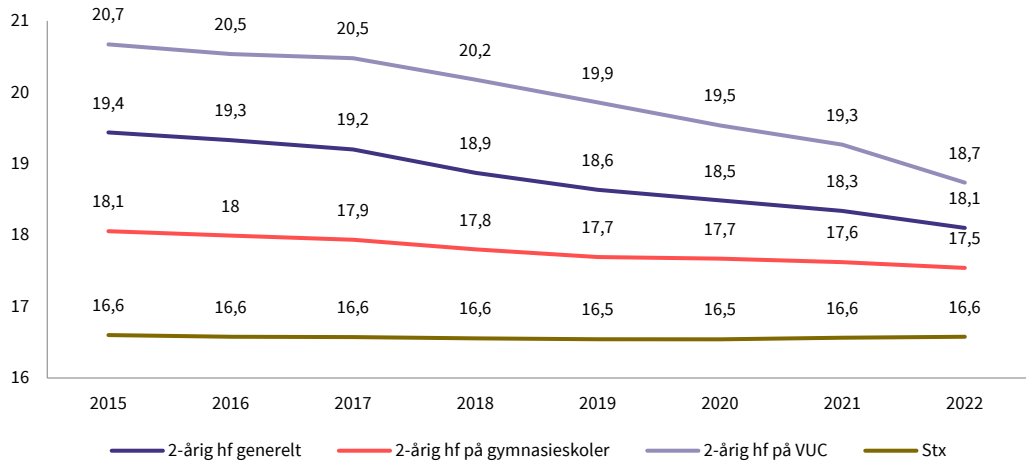
3.1 Eleverne er blevet yngre

Med gymnasiereformen fra 2017 blev det også muligt at påbegynde den 2-årige hf i direkte forlængelse af 9. klasse. Det har ikke overraskende betydet, at eleverne på den 2-årige hf gennemsnitligt er blevet yngre.

Eleverne var i gennemsnit 19,4 år, når de startede på den 2-årige hf i 2015, mens de var 18,1 år i 2022. Det fremgår af figur 3.1 nedenfor. Udviklingen har været mest markant på VUC, hvor elevernes gennemsnitsalder, når de starter på den 2-årige hf, er faldet med to år (fra 20,7 i 2015 til 18,7 år i 2022). På den 2-årige hf på gymnasieskoler er gennemsnitsalderen blandt eleverne ved uddannelsesstart faldet med ca. et halvt år (fra 18,1 år i 2015 til 17,5 år i 2022).

Til sammenligning har gennemsnitsalderen ved opstart i 1. g på stx ligget konstant på 16,6 til 16,5 i samme periode. Den gennemsnitlige aldersforskel mellem elever, der starter på den 2-årige hf på VUC og stx, var således på 2,1 år i 2022, mens eleverne, der startede på den 2-årige hf på en gymnasieskole i samme år, var knap et år ældre end eleverne på stx.

Figur 3.1
Gennemsnitsalder ved uddannelsesstart på den 2-årige hf og stx over tid

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).
Note: : 2-årig hf generelt, n: 2015 = 8.858, 2016 = 9.031, 2017 = 10.278, 2018 = 9.892, 2019 = 10.170, 2020 = 10.526, 2021 = 10.204, 2022 = 9.814. 2-årig hf på gymnasieskoler, n: 2015 = 4.704, 2016 = 4.762, 2017 = 5.565, 2018 = 5.487, 2019 = 5.883, 2020 = 5.468, 2021 = 5.345, 2022 = 5.068.2-årig hf på VUC, n: 2015 = 4.014 ,2016 = 4.173, 2017 = 4.548, 2018 = 3.984, 2019 = 3.852, 2020 = 4.158, 2021 = 4.038, 2022 = 3.886. Stx, n: 2015 = 32.448, 2016 = 33.275, 2017 = 32.378, 2018 = 30.349, 2019 = 29.101, 2020 = 29.298, 2021 = 27.962, 2022 = 27.842.
Note: Kategorien "2-årig hf generelt" udgøres ud over 2-årig hf på gymnasieskoler og VUC også af 2-årig hf på hf-centre. Se metodebilaget i appendiks b for uddybende forklaring af denne opdeling.

3.2 Elevernes karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangseksamen har været stigende

Adgangskravene til de gymnasiale uddannelser blev ændret i 2019. Det betyder, at man for at være sikret optagelse på den 2-årige hf i udgangspunktet skal have opnået et karaktergennemsnit på mindst 4 i de afsluttende standspunktskarakterer i 9. eller 10. klasse samt et karaktergennemsnit på mindst 4 i de lovbundne prøver ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse eller mindst 2 ved dansk- og matematikprøverne i 10. klasse. På de 3-årige gymnasiale uddannelser (stx, htx og hhx) betyder de ændrede adgangskrav, at man i udgangspunktet skal have opnået et karaktergennemsnit på mindst 5 i de afsluttende standpunktskarakterer i 9. eller 10. klasse samt i de lovbundne prøver ved folkeskolens afgangseksamen for at være sikret optag (Uddannelsesguiden, 2024).

Undersøgelsen viser i denne sammenhæng, at:

1. Karaktergennemsnittet ved folkeskolens afgangseksamen i dansk og matematik i 9. klasse er på samme niveau blandt elever på den 2-årige hf på henholdsvis VUC og gymnasieskoler
2. Karaktergennemsnittet ved folkeskolens afgangseksamen i dansk og matematik i 9. klasse blandt elever på den 2-årige hf og stx har været stigende over tid
3. Henholdsvis 23 % og 20 % af eleverne på den 2-årige hf på VUC og gymnasieskoler, i perioden efter de nye adgangskrav blev indført i 2019, har et karaktergennemsnit på under 4 fra folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse i dansk og matematik.

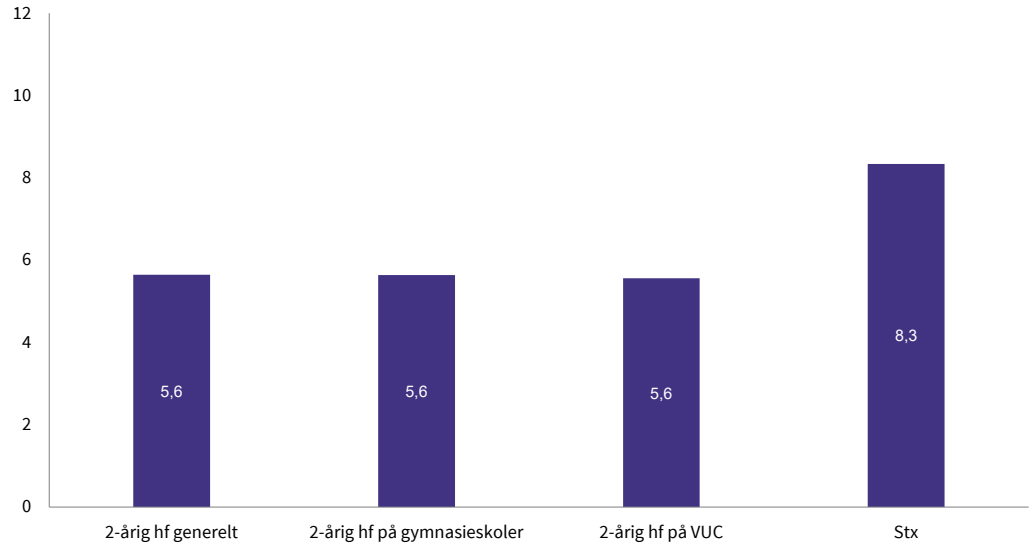
Disse pointer udfoldes i de følgende afsnit.

3.2.1 Karaktergennemsnittet er på samme niveau blandt elever på den 2-årige hf på VUC og gymnasieskoler

Som figur 3.2 på næste side viser, har den gennemsnitlige elev på den 2-årige hf et karaktergennemsnit i dansk og matematik fra folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse, der med 5,6 ligger et godt stykke over minimumskravet for optag på hf. Der viser sig i den forbindelse ingen nævneværdige forskelle mellem eleverne på den 2-årige hf på henholdsvis gymnasieskoler og VUC.

Til sammenligning er det samlede karaktergennemsnit i dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse blandt elever på den 2-årige hf 2,7 karakterpoint under det tilsvarende gennemsnit blandt elever på stx, der ligger på 8,3.

Figur 3.2
Karaktergennemsnit i dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse blandt elever på den 2-årige hf og stx

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).
Note: Analyserne vedrører elever på den 2-årige hf og stx fra 2015-2022.
Note: n for 2-årig hf generelt = 74.682, n for 2-årig hf på gymnasieskoler = 39.484, n for 2-årig hf på VUC = 30.542 og n for stx = 259.290.
Note: Variablen består af gennemsnittet af elevernes karakterer i dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse.
Note: Elever kan indgå i hf- og stx-kategorierne én gang hver.
Note: Kategorien "2-årig hf generelt" udgøres ud over 2-årig hf på gymnasieskoler og VUC også af 2-årig hf på hf-centre. Se metodebilaget i appendiks b for uddybende forklaring af denne opdeling.

3.2.2 Karaktergennemsnittet har været stigende over tid

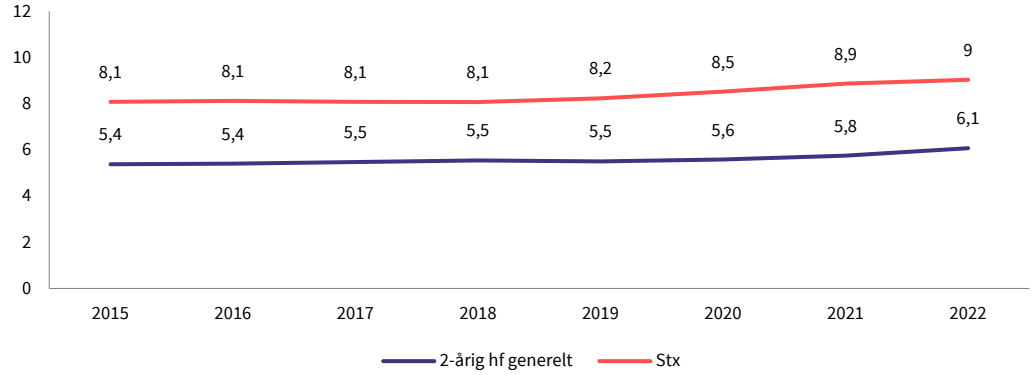
Generelt har der over tid været en stigning i karaktererne ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse, hvilket også kommer til udtryk blandt eleverne på den 2-årige hf og stx – særligt fra 2020 og frem. Det fremgår af figur 3.3 på næste side.

Hvis man ser på det samlede karaktergennemsnit i dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse blandt elever, der starter på den 2-årige hf, har det været støt stigende fra 5,4 i 2015 til 5,6 i 2020, inden det steg med yderligere 0,2 karakterpoint til 5,8 i 2021 og 0,3 karakterpoint til 6,1 i 2022. Den samme stigning i karaktergennemsnit har fundet sted fra et højere udgangspunkt blandt elever, der er startet på stx i samme periode. Eleverne, der startede på stx i 2015 til 2018, havde samlet set et karaktergennemsnit på 8,1 i dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse, mens det steg til 8,2 i 2019 og 8,5 i 2020, inden det tog yderligere et nyk op til 8,9 i 2021 og 9 i 2022. Altså er forskellen i det samlede karaktergennemsnit på 2,9 karakterpoint i stx-elevernes favør, hvis man sammenholder karaktergennemsnittet i dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse for elever, der startede på henholdsvis stx og den 2-årige hf i 2022.

Stigningen i karaktergennemsnit fra 2019 og frem kan dels hænge sammen med de ændrede adgangskrav til de gymnasiale uddannelser, som blev indført fra og med skoleåret 2019/2020. Den yderligere stigning i karaktergennemsnittet i dansk og matematik i 2021 og 2022 kan derudover

hænge sammen med de særlige covid-19-forårsagede omstændigheder omkring folkeskolens afgangseksamen i skoleårene 2020/2021 og 2021/2022. I disse to skoleår blev der kun afholdt afsluttende prøver i de bundne prøver i dansk, matematik og engelsk i 9. klasse. Eleverne fik dog ophøjet deres afsluttende standpunktskarakter til prøvekarakter, hvis standpunktskarakteren var højere end den opnåede karakter ved de afsluttende prøver (BUVM, 2023).

Figur 3.3
Udvikling i karaktergennemsnit i dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse blandt elever på den 2-årige hf og stx over tid

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).
Note: 2-årig hf generelt, n: 2015 = 8.120, 2016 = 8.263, 2017 = 9.407, 2018 = 9.084, 2019 = 9.372, 2020 = 9.787, 2021 = 9.553, 2022 = 9.259.
Stx, n: 2015 = 31.336, 2016 = 32.255, 2017 = 31.472, 2018 = 29.634, 2019 = 28.593, 2020 = 28.799, 2021 = 27.516, 2022 = 27.422.
Note: Analysen vedrører kun elever på 1. årgang af hhv. den 2-årige hf generelt og på stx for hvert år i figuren for at kunne følge, hvordan karaktergennemsnittet på de enkelte årgange har været påvirket af ændrede adgangskrav og covid-19-relaterede restriktioner.
Note: Kategorien "2-årig hf generelt" udgøres ud over 2-årig hf på gymnasieskoler og VUC også af 2-årig hf på hf-centre. Se metodebilaget i appendiks b for uddybende forklaring af denne opdeling.

3.2.3 Fordeling af karaktergennemsnit er ens blandt elever på den 2-årige hf på gymnasieskoler og VUC

Der viser sig heller ikke de store forskelle mellem eleverne på den 2-årige hf på henholdsvis gymnasieskoler og VUC, når det kommer til fordelingen af karaktergennemsnit for dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse. Det fremgår af figur 3.4 på næste side.

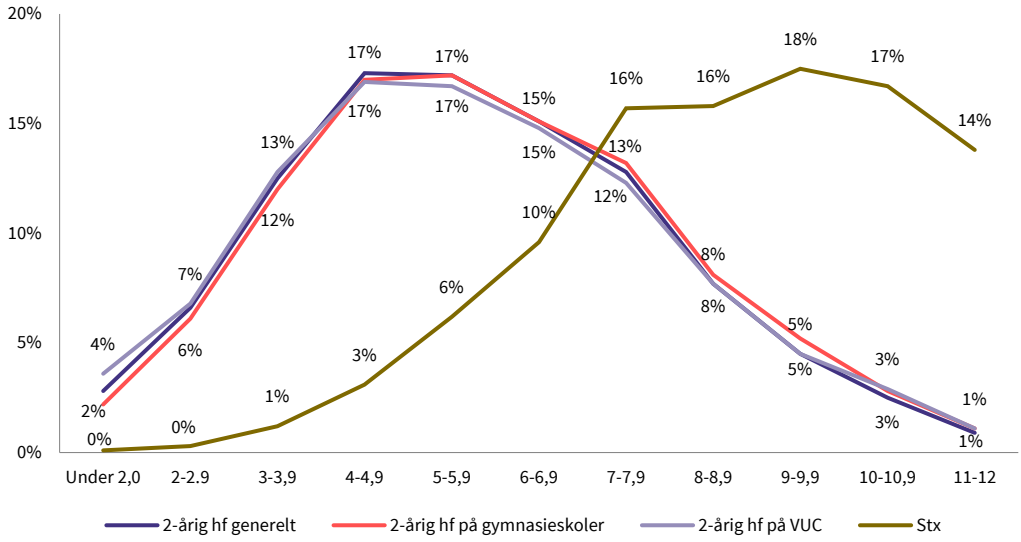
Figuren viser, at 20 % af eleverne på den 2-årige hf på gymnasieskoler og 23 %[2] af eleverne på den 2-årige hf på VUC har et karaktergennemsnit i dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse på under 4, hvilket i udgangspunktet er adgangskravet for at starte på den 2-årige hf i direkte forlængelse af 9. klasse. Man kan dog komme ind med et karaktergennemsnit, der er mindre end dette, gennem optagelsessamtaler, eller hvis man søger ind efter 10. klasse med et karaktergennemsnit på mindst 2 i dansk- og matematikprøverne i 10. klasse.

2 Andelen summer til 24 % i figuren pga. afrundinger.

Figur 3.4 viser desuden, at over halvdelen af eleverne på den 2-årige hf på gymnasieskoler (55 %) og VUC (57 %) har et karaktergennemsnit på under 6, mens det er ca. 30 % af eleverne, der har et gennemsnit på 7 eller over i dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse. Til sammenligning er sidstnævnte tilfældet for 80 % af eleverne på stx.

Altså rummer den 2-årige hf på både VUC og gymnasieskoler en elevgruppe, som baseret på deres karaktergennemsnit for dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse har et lavere fagligt udgangspunkt sammenholdt med eleverne på stx.

Figur 3.4
Fordeling af karaktergennemsnit i 9. klasse blandt elever på den 2-årige hf og stx

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).
Note: Analyserne vedrører elever på den 2-årige hf og stx, fra de ændrede adgangskrav trådte i kraft i sommeren 2019 til og med 2022.
Note: n for 2-årig hf generelt = 37.909, n for 2-årig hf på gymnasieskoler = 20.860, n for 2-årig hf på VUC = 14.555 og n for stx = 112.116.
Note: Elever kan være i hf- og stx-kategorierne én gang hver.
Note: Kategorien "2-årig hf generelt" udgøres ud over 2-årig hf på gymnasieskoler og VUC også af 2-årig hf på hf-centre. Se metodebilaget i appendiks b for uddybende forklaring af denne opdeling.

3.3 Elevernes forældre har lavere uddannelsesniveau end den øvrige befolkning

Undersøgelsen viser, at eleverne på den 2-årige hf på både gymnasieskoler og VUC gennemsnitligt kommer fra hjem med et lavere uddannelsesniveau end det gennemsnitlige niveau blandt befolkningens 30-69-årige.

Det kommer til udtryk ved, at:

1. En større andel af forældrene til elever på den 2-årige hf har grundskole som højest fuldførte uddannelse sammenholdt med den samlede befolkning fra 30-69 år
2. En mindre andel af forældrene til elever på den 2-årige hf har en lang videregående uddannelse sammenholdt med den samlede befolkning fra 30-69 år.

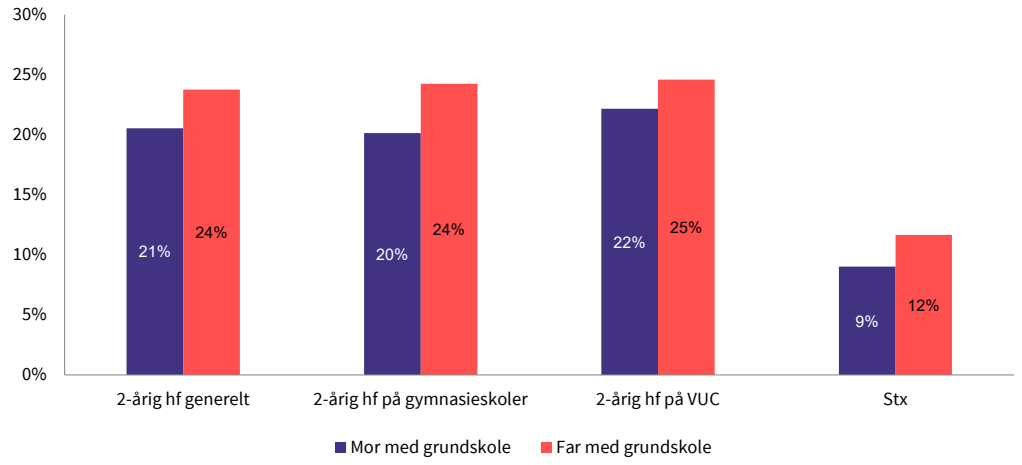
Disse pointer udfoldes i de følgende afsnit.

3.3.1 En større andel af forældre til elever på den 2-årige hf har grundskole som højest fuldførte uddannelse end i den samlede befolkning

Eleverne på den 2-årige hf på henholdsvis gymnasieskoler og VUC kommer gennemsnitligt fra hjem med et nogenlunde sammenligneligt uddannelsesniveau, hvis man ser på andelen af elever med en mor og/eller far, der har grundskole som højest fuldførte uddannelse.

Det fremgår af figur 3.5, at 25 % af eleverne på den 2-årige hf på VUC har en far med grundskole som højest fuldførte uddannelse, hvilket gør sig gældende for 24 % af eleverne på den 2-årige hf på en gymnasieskole. 22 % af eleverne på den 2-årige hf på VUC har en mor med grundskole som højest fuldførte uddannelse, hvilket er tilfældet for 20 % af eleverne på den 2-årige hf på en gymnasieskole. 12 % af eleverne på stx har en far med grundskole som højest fuldførte uddannelse, mens det er 9 % af eleverne på stx, der har en mor med et tilsvarende uddannelsesniveau.

Figur 3.5
Forældreandel med grundskole som højest fuldførte uddannelse

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).
Note: Analyserne vedrører elever på den 2-årige hf og stx fra 2015-2022.
Note: n for 2-årig hf generelt = 81.024, n for 2-årig hf på gymnasieskoler = 41.525, n for 2-årig hf på VUC = 34.059 og n for stx = 266.831.
Note: Elever kan være i hf- og stx-kategorierne én gang hver.
Note: Kategorien "2-årig hf generelt" udgøres ud over 2-årig hf på gymnasieskoler og VUC også af 2-årig hf på hf-centre. Se metodebilaget i appendiks b for uddybende forklaring af denne opdeling.

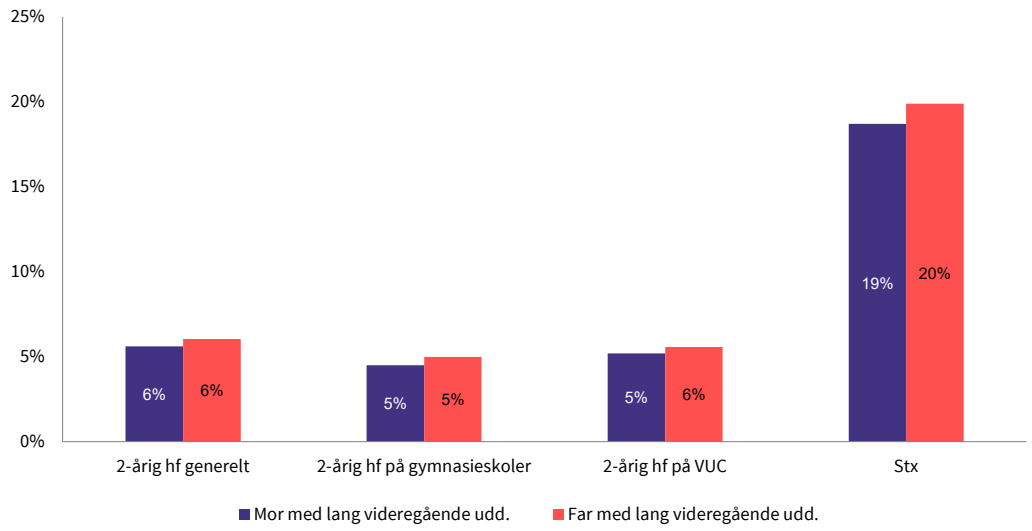
Ser man på uddannelsesniveauet blandt 30-69-årige på befolkningsniveau i samme opgørelsesperiode som i figur 3.5, er det samlet set 20 % af mændene og 18 % af kvinderne i Danmark, der har grundskole som højest fuldførte uddannelse (supplerende analyse baseret på tal fra DST).

3.3.2 En mindre andel af forældre til elever på den 2-årige hf har en lang videregående uddannelse end i den samlede befolkning

Tendensen til, at forældre til elever på den 2-årige hf gennemsnitligt har et lavere uddannelsesniveau, end hvad der er tilfældet på befolkningsniveau, gør sig også gældende, hvis man ser på andelen med en lang videregående uddannelse.

Som det fremgår af figur 3.6 nedenfor, har 6 % af eleverne på den 2-årige hf på VUC såvel som på gymnasieskoler en far med en lang videregående uddannelse, mens det er 5 % af eleverne, der har en mor med samme uddannelsesniveau. Til sammenligning er det ca. hver femte elev på stx, der har en far og/eller en mor med en lang videregående uddannelse.

Figur 3.6
Forældreandel med lang videregående uddannelse

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).
Note: Analyserne vedrører elever på den 2-årige hf og stx fra 2015-2022.
Note: n for 2-årig hf generelt = 81.024, n for 2-årig hf på gymnasieskoler = 41.525, n for 2-årig hf på VUC = 34.059 og n for STX = 266.831.
Note: Elever kan være i hf- og stx-kategorierne én gang hver.
Note: Kategorien "2-årig hf generelt" udgøres ud over 2-årig hf på gymnasieskoler og VUC også af 2-årig hf på hf-centre. Se metodebilaget i appendiks b for uddybende forklaring af denne opdeling.

På befolkningsniveau er det 12 % af de 30-69-årige mænd og kvinder, der har en lang videregående uddannelse, hvis man ser på samme opgørelsesperiode som i figur 3.6 (supplerende analyse baseret på tal fra DST). Den 2-årige hf på VUC såvel som på gymnasieskoler får således en gruppe af unge med gennem ungdomsuddannelse, som kommer fra hjem, hvor forældrene i gennemsnit har et lavere uddannelsesniveau end den samlede voksenpopulation i Danmark.

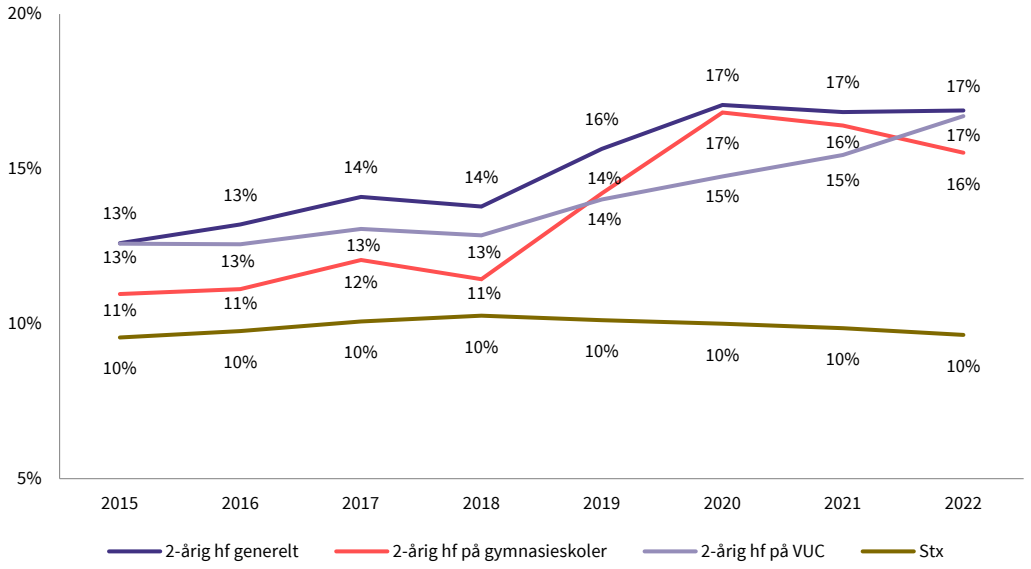
3.4 En større andel af eleverne har ikke-vestlig baggrund end på befolkningsniveau

Det fremgår af figur 3.7, at der generelt er en større andel elever med ikke-vestlig baggrund på den 2-årige hf sammenlignet med stx, og at denne tendens er blevet mere udtalt over tid.

13 % af eleverne på den 2-årige hf havde ikke-vestlig baggrund i 2015, mens det gjorde sig gældende for 17 % af i 2022. På stx har andelen af elever med ikke-vestlig baggrund ligget konstant på 10 % i alle årene, hvilket ca. svarer til andelen med ikke-vestlig baggrund på befolkningsniveau.

Hvis man zoomer ind på udbyderne af hf, ser man, at den mest markante udvikling har fundet sted på gymnasieskoler fra 2018 til 2020. Her steg andelen af elever med ikke-vestlig baggrund på blot to år fra 11 % til 17 %. Det kan hænge sammen med ændrede søgemønstre på tværs af ungdomsuddannelserne, efter adgangskravet til de treårige gymnasiale uddannelser blev hævet fra 4 til 5 i 2019, mens adgangskravet til hf blev fastsat til 4 (Rockwool Fonden, 2023). På VUC har udviklingen været mere støt stigende over årene.

Figur 3.7
Andel elever med ikke-vestlig baggrund på den 2-årige hf og stx over tid

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).
Note: 2-årig hf generelt, n: 2015 = 15.789, 2016 = 15.563, 2017 = 16.965, 2018 = 16.960, 2019 = 17.522, 2020 = 18.453, 2021 = 18.516, 2022 = 17.592. 2-årig hf på gymnasieskoler, n: 2015 = 8.702, 2016 = 9.109, 2017 = 9.905, 2018 = 10.342, 2019 = 10.876, 2020 = 10.736, 2021 = 10.405, 2022 = 9.374. 2-årig hf på VUC, n: 2015 = 7.056, 2016 = 6.978, 2017 = 7.623, 2018 = 7.173, 2019 = 6.871, 2020 = 7.168, 2021 = 7.183, 2022 = 6.950. Stx, n: 2015 = 61.557, 2016 = 89.359, 2017 = 89.456, 2018 = 86.790, 2019 = 82.683, 2020 = 81.559, 2021 = 79.779, 2022 = 78.543.
Note: Elever kan være i hf- og stx-kategorierne én gang hver.
Note: Kategorien "2-årig hf generelt" udgøres ud over 2-årig hf på gymnasieskoler og VUC også af 2-årig hf på hf-centre. Se metodebilaget i appendiks b for uddybende forklaring af denne opdeling.

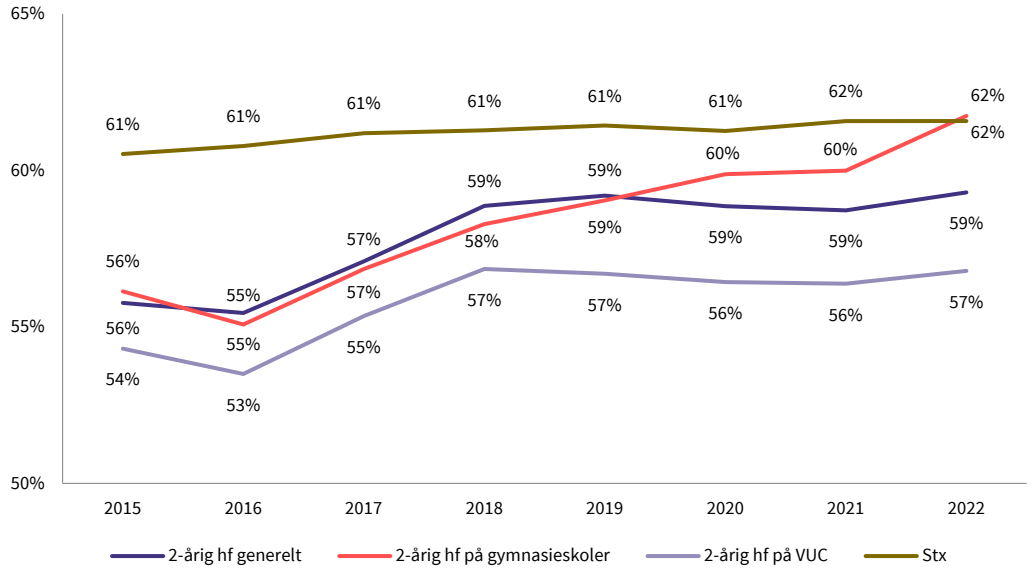
3.5 Kønsfordelingen blandt eleverne på den 2-årige hf nærmer sig stx

Undersøgelsen viser, at kønsfordelingen på den 2-årige hf over tid har udviklet sig, så den ligner kønsfordelingen blandt elever på stx.

Som det fremgår af figur 3.8 nedenfor, er der generelt en større andel kvinder end mænd på den 2-årige hf. I 2015 var 56 % af eleverne kvinder, og siden 2018 har andelen ligget på omkring 59 %. Figuren viser ligeledes, at det især er på den 2-årige hf på gymnasieskoler, at tendensen til, at en stadig større andel af elevgruppen er kvinder, er mest markant. 56 % af eleverne på den 2-årige hf på gymnasieskoler var kvinder i 2015, mens det gjorde sig gældende for 62 % af eleverne i 2022. I samme periode er andelen af kvinder, der går på den 2-årige hf på VUC, steget fra 54 % til 57 %.

Til sammenligning viser figur 3.8 også, at andelen af kvindelige elever på stx har ligget stabilt på 61-62 % fra 2015 til 2022. Fordelingen mellem mænd og kvinder er således en smule mere jævn på den 2-årige hf på VUC sammenholdt med den 2-årige hf og stx på gymnasieskoler.

Figur 3.8
Andel kvinder på den 2-årige hf og stx over tid

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).
Note: 2-årig hf generelt, n: 2015 = 15.789, 2016 = 15.563, 2017 = 16.965, 2018 = 16.960, 2019 = 17.522, 2020 = 18.453, 2021 = 18.516, 2022 = 17.592. 2-årig hf på gymnasieskoler, n: 2015 = 8.702, 2016 = 9.109, 2017 = 9.905, 2018 = 10.342, 2019 = 10.876, 2020 = 10.736, 2021 = 10.405, 2022 = 9.374. 2-årig hf på VUC, n: 2015 = 7.056, 2016 = 6.978, 2017 = 7.623, 2018 = 7.173, 2019 = 6.871, 2020 = 7.168, 2021 = 7.183, 2022 = 6.950. Stx, n: 2015 = 61.557, 2016 = 89.359, 2017 = 89.456, 2018 = 86.790, 2019 = 82.683, 2020 = 81.559, 2021 = 79.779, 2022 = 78.543.
Note: Elever kan være i hf- og stx-kategorierne én gang hver.
Note: Kategorien "2-årig hf generelt" udgøres ud over 2-årig hf på gymnasieskoler og VUC også af 2-årig hf på hf-centre. Se metodebilaget i appendiks b for uddybende forklaring af denne opdeling.

4 Trivsel blandt elever på den 2-årige hf

I indeværende kapitel ses der nærmere på trivslen blandt eleverne på den 2-årige hf baseret på data fra den nationale trivselsmåling på de gymnasiale uddannelser. Det drejer sig både om den generelle trivsel samlet set og over tid siden gennemførslen af den første nationale trivselsmåling på de gymnasiale uddannelser i 2018, og om forskelle og ligheder mellem målingens øvrige trivselsindikatorer på tværs af den 2-årige hf på gymnasieskoler og VUC.

Det fremgår af kapitlet, at eleverne på den 2-årige hf generelt trives. Det gælder både samlet set og opdelt på gymnasieskoler og VUC, hvor eleverne i perioden fra 2018 til 2022 har en gennemsnitlig generel trivselsscore på 3,7 på en skala fra 1 til 5, hvor 1 udtrykker den lavest mulige, og 5 udtrykker den højest mulige trivsel. Det svarer ca. til samme generelle trivselsniveau som på stx, hvor den gennemsnitlige generelle trivselsscore er på 3,8 i samme periode. Kapitlet viser desuden, at den generelle trivselsscore har ligget nogenlunde konstant omkring dette niveau på både den 2-årige hf og stx i alle årene fra 2018 til 2022, hvor den nationale trivselsmåling er blevet gennemført på de gymnasiale uddannelser.

Endelig fremgår det af kapitlet, at trivselsscoren for de forskellige trivselsindikatorer i den nationale trivselsmåling ligger på tilnærmelsesvist samme niveau blandt elever på den 2-årige hf på VUC og gymnasieskoler. Der kan dog konstateres en lille positiv forskel i VUC'ernes favør, når det kommer til elevernes vurdering af deres faglige trivsel, læringsmiljøet på deres skole, og om de er glade for at gå i skole.

4.1 Eleverne på den 2-årige hf trives generelt

Undersøgelsen viser på baggrund af analyser af data fra den nationale trivselsmåling på de gymnasiale uddannelser, at:

1. Eleverne på den 2-årige hf generelt trives
2. Trivslen er en smule højere blandt elever på den 2-årige hf på VUC sammenholdt med gymnasieskoler baseret på trivselsindikatorerne i den nationale trivselsmåling.

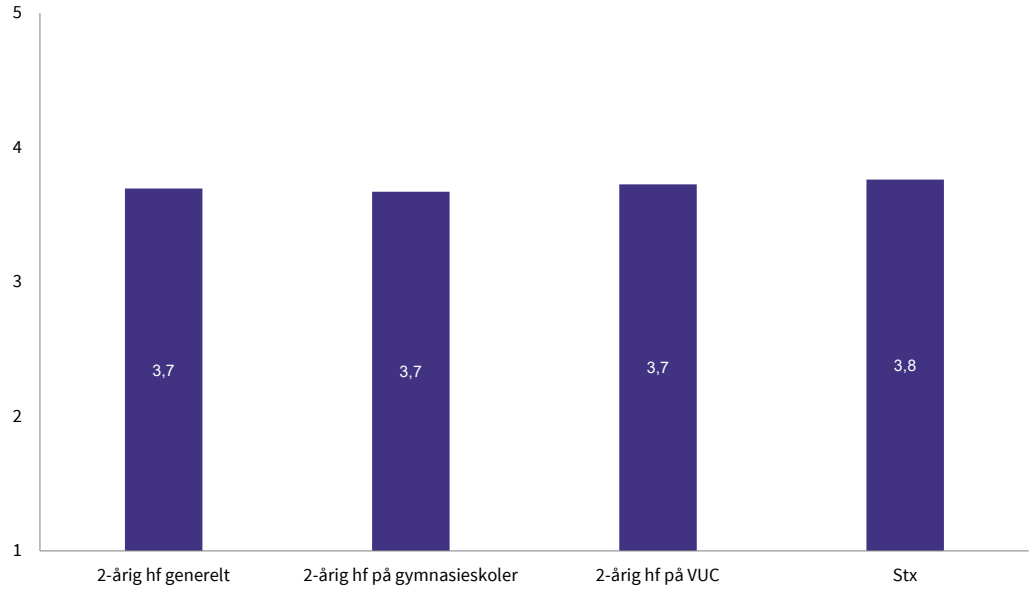
Disse pointer udfoldes i de følgende afsnit.

4.1.1 Den generelle trivsel er høj blandt elever på den 2-årige hf

Data fra den nationale trivselsmåling på de gymnasiale uddannelser i perioden 2018-2022 viser, at den generelle trivsel blandt eleverne på den 2-årige hf såvel som på stx er relativt høj. Den gennemsnitlige generelle trivselsscore for alle elever, der har deltaget i den nationale trivselsmåling mellem 2018 og 2022, ligger således på 3,7 for elever fra den 2-årige hf på både VUC og gymnasieskoler på en skala fra 1 til 5, hvor 1 udtrykker den lavest mulige, og 5 udtrykker den højest mulige generelle trivsel. Det fremgår af figur 4.1.

Til sammenligning er den gennemsnitlige generelle trivselsscore for elever på stx i samme periode på 3,8. Den generelle trivsel på den 2-årige hf og stx er altså på ca. samme niveau med en lille positiv forskel i stx-elevernes favør.[3]

Figur 4.1
Gennemsnitlig generel trivsel for elever på den 2-årige hf og stx

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).
Note: Analyserne vedrører elever på den 2-årige hf og stx fra 2018-2022.
Note: Gennemsnitlig trivsel er en samlet indikator bestående af alle de spørgsmål, som indgår i de fire differentierede indikatorer.
Note: n for 2-årig hf generelt = 39.693, n for 2-årig hf på gymnasieskoler = 22.059, n for 2-årig hf på VUC = 15.161 og n for stx = 172.220.
Note: Elever kan være i hf- og stx-kategorierne én gang hver.
Note: Kategorien "2-årig hf generelt" udgøres ud over 2-årig hf på gymnasieskoler og VUC også af 2-årig hf på hf-centre. Se metodebilaget i appendiks b for uddybende forklaring af denne opdeling.

3 Elever på såvel den 2-årige hf som stx har en smule lavere generelt trivselsniveau end elever på erhvervsuddannelserne. Her har den generelle trivselsscore været 4,0 i perioden 2018 til 2022, dog med et fald til 3,8 i 2019 og en stigning til 4,1 i 2020 (Uddannelsesstatistik, 2024).

Det er dog værd at være opmærksom på, at den generelle trivselsscore kan dække over store individuelle variationer, da hf, jf. TrivselsLUP-undersøgelsen af Center for Gymnasieforskning på Syddansk Universitet, både rummer den næststørste andel af elever med *meget høj trivsel* og den største andel af elever med *lidt lav trivsel* på tværs af alle ungdomsuddannelser.

57 % af eleverne på hf kan ifølge TrivselsLUP karakteriseres som værende i meget høj trivsel, hvilket kun er overgået af stx, hvor det gør sig gældende for 59 % af eleverne. Omvendt kan 26 % af eleverne på hf karakteriseres som værende i lidt lav trivsel, hvilket gør sig gældende for 17 % af eleverne på stx, der er den ungdomsuddannelse, hvor den næsthøjeste andel af elever placerer sig i denne kategori (Qvortrup & Lykkegaard, 2023, s. 22).

4.1.2 Trivslen er en smule højere blandt elever på den 2-årige hf på VUC sammenholdt med på gymnasieskoler

Ser man på de fem trivselsindikatorer i den nationale trivselsmåling for de gymnasiale uddannelser, og om eleverne er glade for at gå i skole, tegner der sig et billede af, at trivslen er en smule højere blandt elever på den 2-årige hf på VUC sammenholdt med gymnasieskoler.

For at understøtte skolernes arbejde med resultaterne af den nationale trivselsmåling har Børne- og Undervisningsministeriet gennem en faktoranalyse identificeret fem trivselsindikatorer ud fra den samlede spørgeramme, der med en enkelt trivselsscore opsummerer trivselsniveauet inden for indikatorens tema. Indikatorerne er beregnet ud fra et simpelt gennemsnit af besvarelserne af de spørgsmål, der ligger til grund for hver indikator. Indikatorerne består af 1) faglig individuel trivsel, 2) social trivsel, 3) læringsmiljø, 4) pres og bekymring og 5) mobning.

Indikatoren for faglig individuel trivsel består i et gennemsnit af i alt 14 spørgsmål, herunder: ”Jeg er motiveret for undervisningen” og ”Jeg gør gode faglige fremskridt i skolen”. Indikatoren for social trivsel består i et gennemsnit af 12 spørgsmål, der bl.a. inkluderer: ”Jeg føler, at jeg hører til på min skole” og ”Stemningen i min klasse er præget af forståelse og respekt for hinanden”. Den tredje indikator, læringsmiljø, er konstrueret ud fra et gennemsnit af 8 spørgsmål, såsom: ”Jeg får tilbagemeldinger fra lærerne, som jeg kan bruge til at blive bedre i fagene” og ”Der er gode muligheder på skolen for at få støtte og vejledning, hvis jeg har det svært”. Indikatoren for pres og bekymringer består i et gennemsnit af 5 spørgsmål, herunder: ”Hvor ofte føler du dig presset pga. lektier?” og ”Hvor ofte føler du dig presset pga. egne krav og forventninger til skolearbejdet?”. Den femte og sidste indikator, mobning, består i et gennemsnit af 6 spørgsmål, der bl.a. inkluderer: ”I hvilket omfang er du det seneste år blevet truet af andre elever eller ansatte til at gøre ting, du ikke havde lyst til at gøre?” og ”I hvilket omfang er du det seneste år blevet udsat for uønsket psykisk eller fysisk opmærksomhed af andre elever eller ansatte?”. Hver af de fem indikatorer er opgjort på en skala fra 1 til 5, hvor 1 udtrykker den lavest mulige, og 5 udtrykker den højest mulige trivsel (BUVM, u.å.).

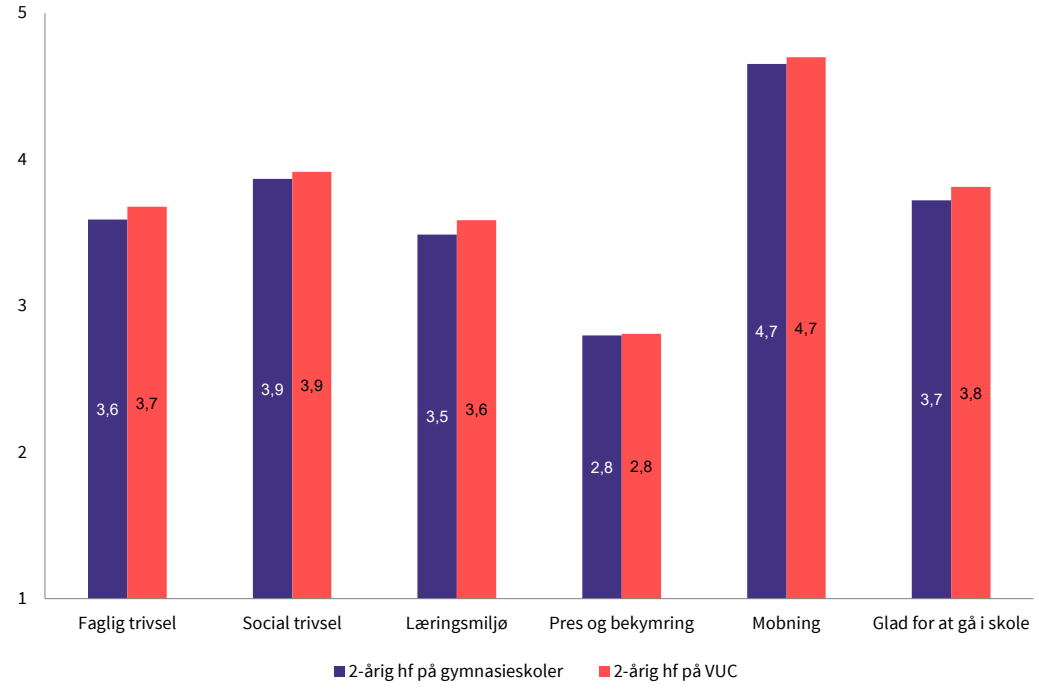
Det fremgår af figur 4.2 på næste side, at trivselsniveauet generelt er højt blandt eleverne på den 2-årige hf på både VUC og gymnasieskoler baseret på de fem trivselsindikatorer og spørgsmålet om, hvorvidt eleverne er glade for at gå i skole. Figuren viser dog også, at den gennemsnitlige vurdering af faglig individuel trivsel, læringsmiljø, og om man er glad for at gå i skole, er 0,1 skalapoint højere

blandt elever, der har deltaget i den nationale trivselsmåling på den 2-årige hf på VUC fra 2018 til 2022, hvilket indikerer en smule bedre trivsel end blandt eleverne på den 2-årige hf på gymnasieskoler.

Det fremgår ligeledes af figuren, at eleverne på den 2-årige hf på VUC såvel som gymnasieskoler vurderer deres trivsel højest, ift. om de oplever mobning på deres uddannelse. Den gennemsnitlige score for denne trivselsindikator ligger på 4,7 på tværs af begge hf-udbydere på en skala fra 1 til 5, hvor 1 betyder, at man meget tit har oplevet de forskellige former for mobning, som indikatoren opsummerer, og 5 betyder, at man aldrig har oplevet det.

Omvendt vurderer eleverne på den 2-årige hf på både gymnasieskoler og VUC deres trivsel lavest, når det kommer til pres og bekymringer. Den gennemsnitlige score for denne indikator ligger på 2,8 for begge hf-udbydere på en skala fra 1 til 5, hvor 1 betyder, at man meget tit har oplevet de former for pres og bekymring, som indikatoren opsummerer, mens 5 betyder, at man aldrig har oplevet det.

Figur 4.2
Trivselsindikatorer fordelt på udbydere af den 2-årige hf

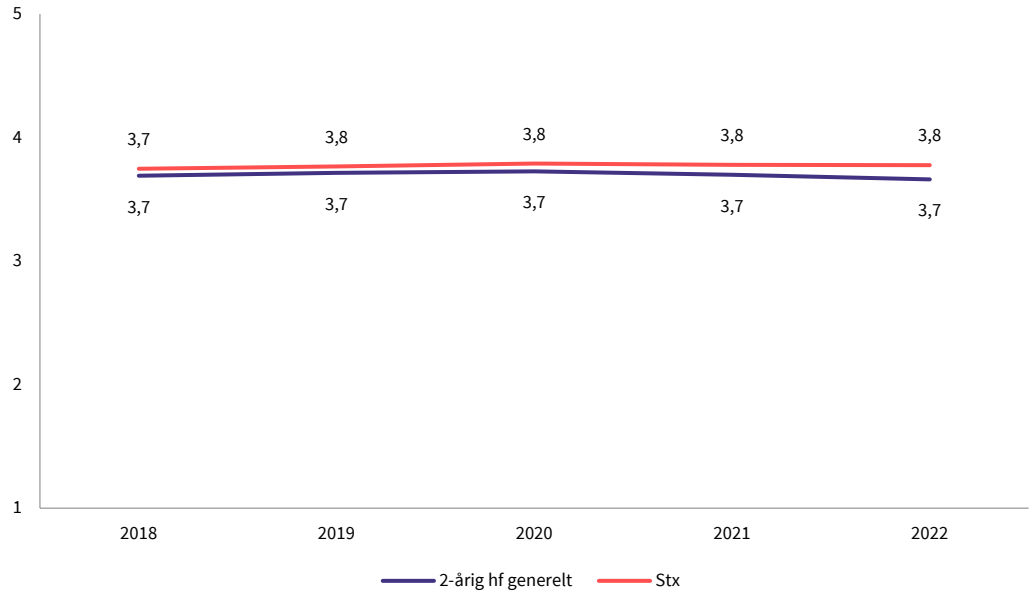
Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).
Note: Analyserne vedrører elever på den 2-årige hf fra 2018-2022.
Note: 2-årig hf på gymnasieskole, n: Faglig trivsel = 23.734, social trivsel = 34.601, læringsmiljø = 23.635, pres og bekymring = 22.280, mobning = 23.437, glad for at gå i skole = 23.710. 2-årig hf på VUC, n: Faglig trivsel = 16.564, social trivsel = 16.479, læringsmiljø = 16.505, pres og bekymring = 15.321, mobning = 16.362, glad for at gå i skole = 16.538.
Note: Elever kan være i hf-kategorierne én gang hver.

4.2 Den generelle trivsel på den 2-årige hf har været stabil over tid

Undersøgelsen viser ligeledes, at den generelle trivsel over tid har ligget på et stabilt niveau på både den 2-årige hf på tværs af alle udbydere og stx. Det fremgår således af figur 4.3 nedenfor, at den generelle trivselsscore for alle 2-årige hf-uddannelser har ligget stabilt på 3,7 fra 2018 til 2022, på trods af at skoleårene 2020/2021 og 2021/2022 har været præget af covid-19-relaterede nedlukningsperioder og forskellige former for nødundervisning.

Til sammenligning gør det samme billede sig gældende blandt elever på stx, hvis generelle trivselsscore steg med 0,1 skalapoint fra 2018 til 2019 og ellers har ligget stabilt på 3,8 frem mod 2022.

Figur 4.3
Udvikling i generel trivsel over tid på den 2-årige hf og stx

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).
Note: 2-årig hf, n: 2018 = 12.183, 2019 = 14.555, 2020 = 15.584, 2021 = 14.641, 2022 = 11.739. Stx, n: 2018 = 75.913, 2019 = 79.517, 2020 = 79.123, 2021 = 75.144, 2022 = 66.860.
Note: Elever kan være i hf- og stx-kategorierne én gang hver.
Note: Kategorien "2-årig hf generelt" udgøres ud over 2-årig hf på gymnasieskoler og VUC også af 2-årig hf på hf-centre. Se metodebilaget i appendiks b for uddybende forklaring af denne opdeling.

5 Uddannelsesveje blandt elever på den 2-årige hf

Rapportens sidste kapitel beskriver undersøgelsens resultater vedrørende eleverne på den 2-årige hf's øvrige forløb på ungdomsuddannelser, inden de startede på deres igangværende hf-forløb, og deres videre vej i uddannelse eller beskæftigelse, når de bliver studenter fra hf.

Det fremgår af kapitlet, at over halvdelen af eleverne på den 2-årige hf på VUC (55 %) har haft påbegyndt mindst ét andet forløb på en ungdomsuddannelse eller en forberedende uddannelse, før de startede på deres igangværende hf-forløb. Det er ikke overraskende en markant større andel, end hvad der er tilfældet blandt de gennemsnitligt yngre elever på den 2-årige hf på en gymnasieskole, hvor det samme gør sig gældende for én ud af tre (33 %).

Kapitlet beskriver derudover, at henholdsvis 67 % af studenterne fra den 2-årige hf på en gymnasieskole og 72 % af studenterne fra den 2-årige hf på VUC er i gang med en uddannelse, pr. 30. september to år efter de blev studenter.[4] Den med afstand mest valgte type af videregående uddannelse blandt studenterne fra den 2-årige hf er en mellemlang videregående uddannelse, dvs. uddannelser på professionsbachelorniveau. 32 % af studenterne fra den 2-årige hf på en gymnasieskole og 31 % af studenterne fra den 2-årige hf på VUC er startet på en mellemlang videregående uddannelse, pr. 30. september to år efter de blev studenter.

Det fremgår desuden af kapitlet, at den mest populære videregående uddannelse blandt studenter fra den 2-årige hf på gymnasieskoler og VUC er pædagoguddannelsen, mens den merkantile erhvervsuddannelse i detailhandel samt sygeplejerske- og læreruddannelsen også er populære valg.

Endelig beskrives det i kapitlet, at henholdsvis 42 % og 40 % af studenterne fra den 2-årige hf på VUC og gymnasieskoler, som ikke er i gang med en uddannelse, to år efter de blev studenter, er i beskæftigelse med en arbejdstid på mindst 22 timer om ugen. 20 % af den samme gruppe studenter fra den 2-årige hf på VUC og 16 % fra den 2-årige hf på gymnasieskoler arbejder enten slet ikke eller mindre end en normeret arbejdsdag på 7,4 timer om ugen. Dvs., at 95 % af studenterne fra den 2-årige hf på både VUC og gymnasieskoler enten er i uddannelse eller beskæftigelse mere end én normeret arbejdsdag om ugen, pr. 30. september to år efter de blev studenter.

4 81 % af studenterne fra den 2-årige hf er videre i uddannelse, 3,5 år efter de blev studenter (EVA, 2024).

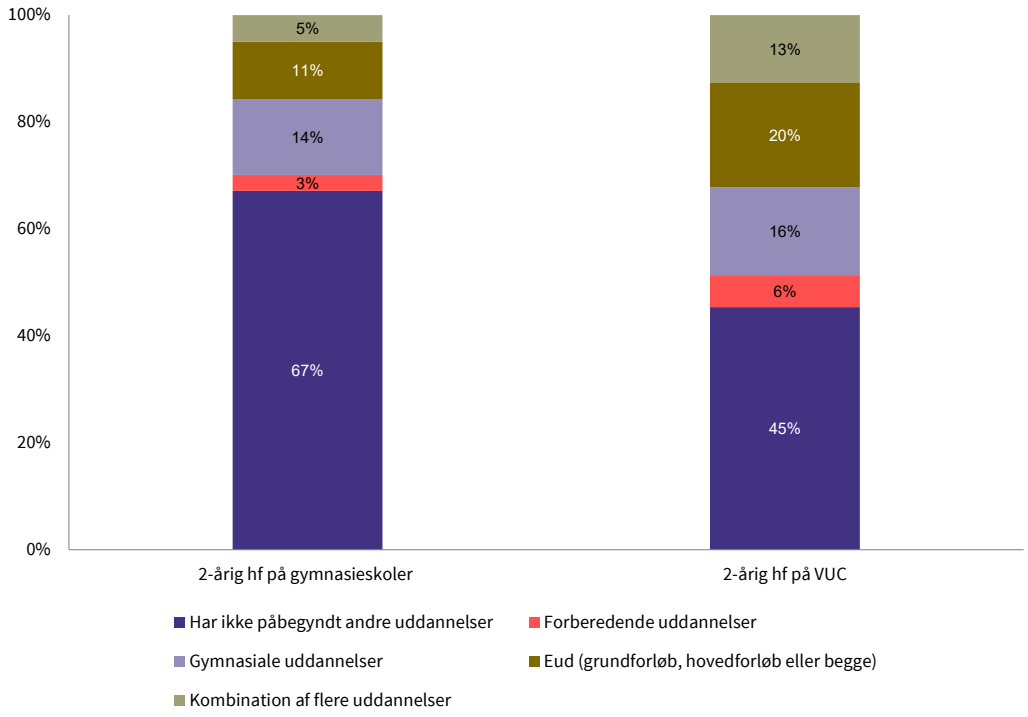
5.1 Elever på den 2-årige hf på VUC har oftere haft påbegyndt andre ungdomsuddannelser

Analysen af registerdata om hf-elevernes vej gennem uddannelsessystemet viser, at en større andel af eleverne på den 2-årige hf på VUC har påbegyndte forløb bag sig på andre ungdoms- eller forberedende uddannelser, når de starter på deres igangværende hf-uddannelse, sammenlignet med elever, der går på en 2-årig hf på en gymnasieskole. Dette resultat er ikke overraskende i lyset af afsnit 3.1, der viser, at eleverne på den 2-årige hf på VUC generelt er ældre end eleverne på den 2-årige hf på gymnasieskoler.

Figur 5.1 på næste side viser, at det er mere end halvdelen (55 %) af eleverne, der startede på den 2-årige hf på VUC i 2020 eller 2021, som har haft påbegyndt mindst ét andet forløb på en ungdomsuddannelse eller forberedende uddannelse forud for opstarten på deres igangværende hf-uddannelse. Det samme gør sig gældende for ca. hver tredje (33 %) af de elever, der startede på en 2-årig hf på en gymnasieskole i samme periode.

6 % af eleverne, der startede på den 2-årige hf på VUC i 2020 eller 2021, har tidligere gået på en forberedende uddannelse såsom FGU, hvilket gør sig gældende for 3 % af de elever, der startede på den 2-årige hf på en gymnasieskole i samme periode. 16 % af eleverne på den 2-årige hf på VUC har gået på en anden gymnasial uddannelse, inden de startede på deres igangværende hf-uddannelse, mens 14 % af eleverne på den 2-årige hf på en gymnasieskole har gjort det samme. 20 % af eleverne på den 2-årige hf på VUC har tidligere haft påbegyndt en erhvervsuddannelse, hvilket er tilfældet for 11 % af eleverne på den 2-årige hf på en gymnasieskole. Endelig er det 13 % af eleverne på den 2-årige hf på VUC, der har haft påbegyndt mere end ét uddannelsesforløb, inden de startede på deres igangværende hf-uddannelse. Det samme gør sig gældende for 5 % af eleverne på den 2-årige hf på en gymnasieskole.

Figur 5.1
Påbegyndte uddannelsesforløb før igangværende hf-forløb for personer, der startede på hf i 2020 eller 2021, fordelt på hf-udbydere

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).
Note: n for 2-årig hf på gymnasieskoler = 9.669, n for 2-årig hf på VUC = 7.049.
Note: Elever kan være i hf-kategorierne én gang hver.

5.2 Professionsuddannelser er den mest udbredte vej blandt studenter fra den 2-årige hf

Undersøgelsen viser, at 67 % af studenterne fra den 2-årige hf på gymnasieskoler og 72 % af studenterne fra den 2-årige hf på VUC i perioden 2016 til 2020 er videre i uddannelse, pr. 30. september to år efter de blev studenter. En tidligere EVA-undersøgelse viser, at det samlet set gør sig gældende for 81 % af studenterne fra den 2-årige hf, hvis man forlænger nedslagstidspunktet til 3,5 år efter dimissionstidspunktet (EVA, 2024, s. 11).

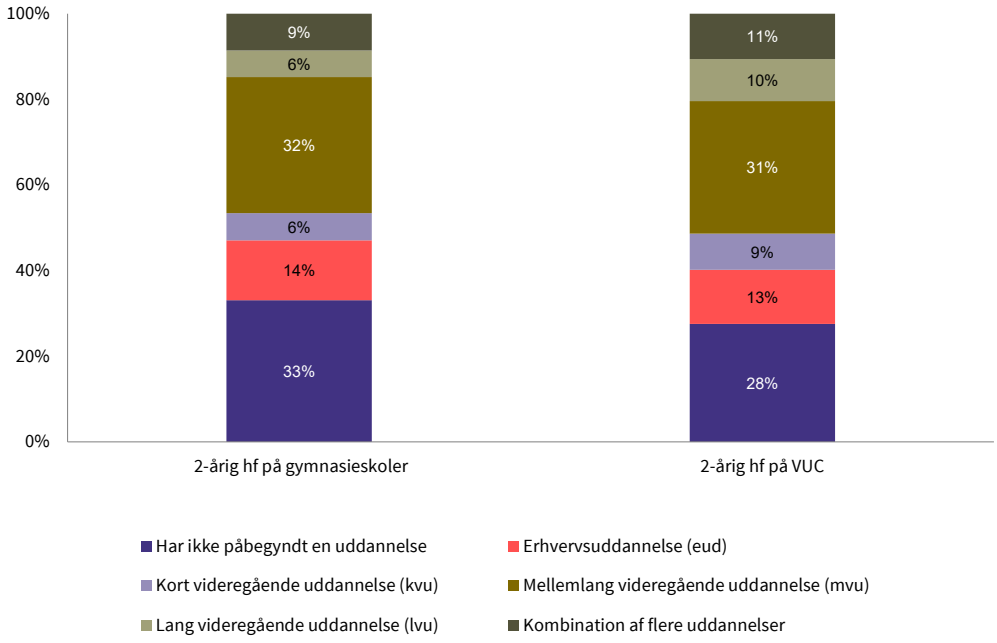
Ser man nærmere på, hvor eleverne fra den 2-årige hf søger hen, når de er blevet studenter, viser det sig, at de mellemlange videregående uddannelser, der dækker over landets professionsuddannelser, er den hyppigst valgte uddannelsestype. Det fremgår således af figur 5.2 på næste side, at hhv. 32 % og 31 % af de unge, der er blevet studenter fra den 2-årige hf på en gymnasieskole eller VUC mellem 2016 og 2020, er startet på en mellemlang videregående uddannelse, pr. 30. september to år efter de blev studenter.

Figuren viser derudover, at 14 % af studenterne fra den 2-årige hf på en gymnasieskole og 13 % af studenterne fra den 2-årge hf på VUC er startet på en erhvervsuddannelse på samme nedslagstidspunkt. EVA's undersøgelse *Erhvervsuddannelse efter gymnasiet* viser, at 25 % af studenterne fra den 2-årige hf samlet set har påbegyndt en erhvervsuddannelse, 3,5 år efter de er blevet studenter (EVA, 2024, s. 11). Differencen til andelen, der fremgår af figur 5.2, kan dels skyldes, at erhvervsuddannelser er populære blandt studenter fra den 2-årige hf, som tager et tredje sabbatår, og dels at en større andel af de studenter, der jf. figuren har haft påbegyndt en kombination af flere uddannelser, enten går eller har været startet på en erhvervsuddannelse.

Det fremgår desuden af figur 5.2, at 10 % af de unge, der blev studenter fra den 2-årige hf på VUC mellem 2016 og 2020, er startet på en lang videregående uddannelse, pr. 30. september to år efter de blev studenter, mens det samme er tilfældet for 6 % af studenterne fra den 2-årige hf på en gymnasieskole. 9 % af studenterne fra den 2-årige hf på VUC og 6 % af studenterne fra den 2-årige hf på en gymnasieskole er startet på en kort videregående uddannelse på samme nedslagstidspunkt.

Endelig har 11 % af studenterne fra den 2-årige hf på VUC og 9 % af studenterne fra den 2-årige hf på en gymnasieskole været startet på mere end én uddannelse, pr. 30. september to år efter de dimitterede fra hf.

Figur 5.2
Overgang til videre uddannelse for studenter fra den 2-årige hf fra 2016 til 2020 – pr. 30. september to år efter dimission

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).
Note: n for 2-årig hf på gymnasieskoler = 15.687, n for 2-årig hf på VUC = 11.597.
Note: Analysen er opgjort i påbegyndte forløb og ikke individer.

5.3 Begrænset udvikling i søgning mod professionsuddannelser efter 2017-reform

Seneste gymnasiereform, der trådte i kraft i skoleåret 2017/2018, indebar en intention om i endnu højere grad at målrette de unge på hf's profil mod professionsuddannelserne (mellemlange videregående uddannelser) og erhvervsakademierne (korte videregående uddannelser) (Regeringen, 2016). Zoomer man ind på overgangene til videre uddannelse blandt unge, der er blevet studenter, fra henholdsvis de sidste årgange før og første årgange efter seneste gymnasiereform trådte i kraft, er det dog kun mindre forskydninger, der træder frem. Det fremgår af figur 5.3 på næste side.

Figur 5.3 viser forskellen i overgangsfrekvens til de forskellige typer af uddannelse pr. 30. september to år efter dimissionstidspunktet blandt unge, der er blevet studenter fra den 2-årige hf på gymnasieskoler og VUC fra 2016 til 2018 og fra 2019 til 2020.

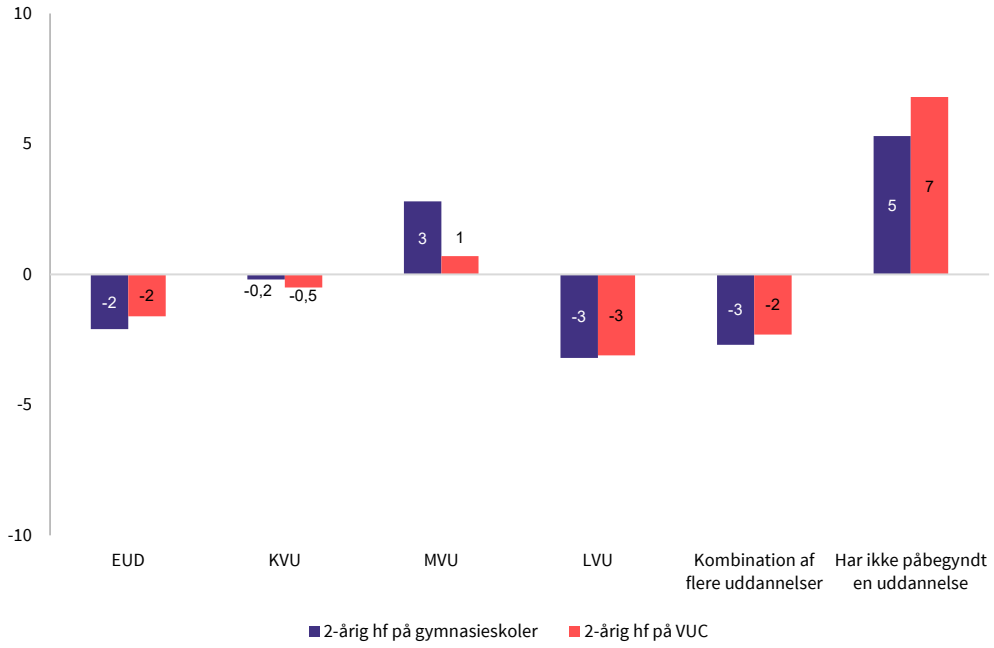
Det fremgår af figuren, at andelen af studenter fra den 2-årige hf på gymnasieskoler, der starter på en mellemlang videregående uddannelse, er steget med knap 3 procentpoint fra studenterårgangene før til studenterårgangene efter gymnasiereformen fra 2017 (andelen er steget fra 30,6 % til 33,4 %). For studenter fra den 2-årige hf på VUC er der tale om en stigning på knap 1 procentpoint i tilslutningen til de mellemlange videregående uddannelser i samme periode (andelen er steget fra 30,7 % til 31,4%).

Figur 5.3 viser ligeledes, at andelen af studenter fra den 2-årige hf på både gymnasieskoler og VUC, der starter på en kort videregående uddannelse, foreløbigt er stort set uændret på tværs af studenterårgangene fra før og efter gymnasiereformen. Det fremgår samtidig af figuren, at der har været et mindre fald i andelen af studenter fra den 2-årige hf på såvel gymnasieskoler som på VUC under den seneste gymnasiereform, der starter på en erhvervsuddannelse, en lang videregående uddannelse eller flere forskellige uddannelser, inden for de første to år efter de er blevet studenter.

Endelig fremgår det af figur 5.3, at andelen, der ikke er startet på en videregående uddannelse, pr. 30. september to år efter de blev studenter fra den 2-årige hf, er steget, når man sammenholder de sidste studenterårgange før med de første studenterårgange efter seneste gymnasiereform. Blandt studenterne fra den 2-årige hf på gymnasieskoler drejer det sig om en stigning på 5 procentpoint mellem de to perioder, mens stigningen er på 7 procentpoint blandt studenter fra den 2-årige hf på VUC. Det på trods af at der generelt var en øget stigning i antallet af ansøgere til de videregående uddannelser i 2020 og 2021, som var de år, der var hårdest påvirket af covid-19-relaterede restriktioner (EVA, 2020; TV2, 2022).

Figur 5.3
Overgang til videre uddannelse blandt studenter fra den 2-årige hf efter seneste gymnasiereform, sammenholdt med før reformen trådte i kraft

Angivet i procentpoint

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).
Note: n for 2-årig hf på gymnasieskoler = 6.736, n for 2-årig hf på VUC = 4.671.
Note: Fald i påbegyndte erhvervsuddannelser blandt studenter fra 2-årig hf på gymnasieskoler: 14,9 % til 12,8 % og 2-årig hf på VUC: 13,3 % til 11,7 %. Fald i påbegyndte korte videregående uddannelser blandt studenter fra 2-årig hf på gymnasieskoler: 6,4 % til 6,2 % og 2-årig hf på VUC: 8,7 % til 8,2 %. Stigning i påbegyndte mellemlange videregående uddannelser blandt studenter fra 2-årig hf på gymnasieskoler: 30,6 % til 33,4 % og 2-årig hf på VUC: 30,7 % til 31,4 %. Fald i påbegyndte lange videregående uddannelser blandt studenter fra 2-årig hf på gymnasieskoler: 7,6 % til 4,4 % og 2-årig hf på VUC: 11 % til 7,9 %. Fald i kombination af flere påbegyndte uddannelser blandt studenter fra 2-årig hf på gymnasieskoler: 9,8 % til 7,1 % og 2-årig hf på VUC: 11,5 % til 9,2 %. Stigning i andel, der ikke har påbegyndt en uddannelse, blandt studenter fra 2-årig hf på gymnasieskoler: 30,8 % til 36,1 % og 2-årig hf på VUC: 24,8 % til 31,6 %.
Note: Analysen er opgjort i påbegyndte forløb og ikke individer.

Der kan være forskellige forklaringer på den begrænsede udvikling i overgangen til erhvervsakademi- og professionsuddannelser blandt studenterne fra den 2-årige hf fra før til efter seneste gymnasiereform. Den begrænsede udvikling kan hænge sammen med, at der har været rammemæssige udfordringer knyttet til implementeringen af den styrkede professionsretning af hf (EVA & Rambøll, 2020, 2021, 2022). En implementering, der er blevet yderligere udfordret af de forskellige covid-19-relaterede restriktioner, der periodevis forbød undervisning med fysisk fremmøde. De første studenterårgange på den 2-årige hf, efter reformen trådte i kraft, har derfor ikke oplevet reformens fuldt implementerede virkning.

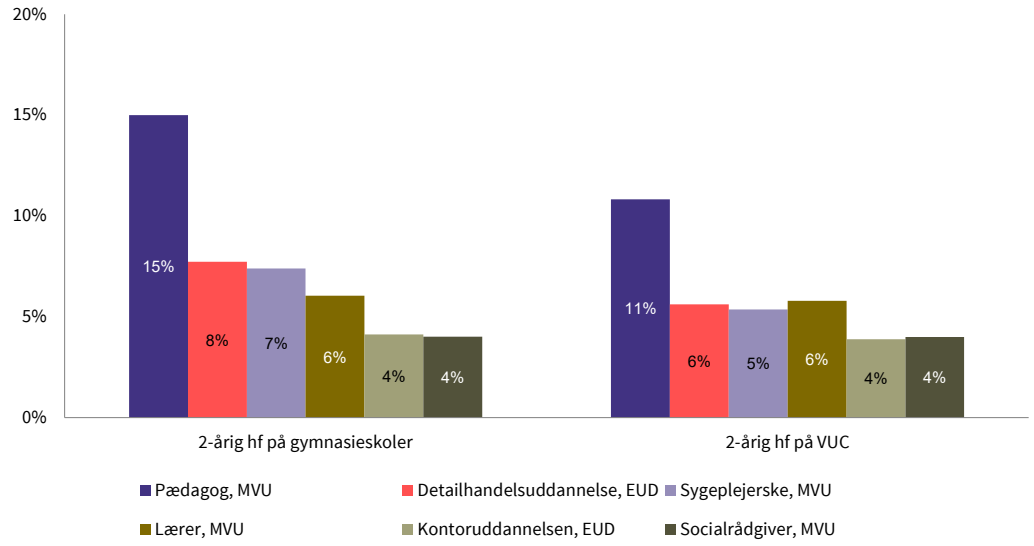
5.4 Pædagoguddannelsen er den mest populære blandt studenter fra den 2-årige hf

Registeranalysen af overgange til videre uddannelse blandt unge, der er blevet studenter fra den 2-årige hf mellem 2016 og 2020, viser, at det er de samme uddannelser, der hitter blandt studenter fra gymnasieskoler og VUC. Det fremgår således af figur 5.4, at pædagoguddannelsen er den mest populære videregående uddannelse blandt studenter fra den 2-årige hf på såvel gymnasieskoler som på VUC. 15 % af de påbegyndte uddannelsesforløb blandt studenter fra den 2-årige hf på gymnasieskoler har været på pædagoguddannelsen, pr. 30. september to år efter de blev studenter. Det samme gør sig gældende for 11 % af uddannelsesforløbene blandt studenter fra den 2-årige hf på VUC.

De næstmest populære uddannelser blandt studenter fra den 2-årige hf på gymnasieskoler er henholdsvis den merkantile erhvervsuddannelse i detailhandel, der udgør 8 % af de påbegyndte uddannelsesforløb, og den mellemlange videregående uddannelse til sygeplejerske, der udgør 7 % af de påbegyndte uddannelsesforløb. De næstmest populære uddannelser blandt studenter fra den 2-årige hf på VUC er henholdsvis læreruddannelsen, der udgør 6 % af de påbegyndte uddannelsesforløb, og den merkantile erhvervsuddannelse i detailhandel, der ligeledes udgør 6 % af de påbegyndte uddannelsesforløb.

Den 2-årige hf på både gymnasieskoler og VUC lykkes altså med at få deres elever videre i uddannelse på de store professionsuddannelser, vi som samfund mangler uddannede inden for.

Figur 5.4
De seks mest populære uddannelser blandt studenter fra den 2-årige hf

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).
Note: n for 2-årig hf på gymnasieskoler = 14.576, n for 2-årig hf på VUC = 11.683.
Note: Analysen er opgjort i påbegyndte forløb og ikke individer.
Note: Analysen vedrører påbegyndte uddannelsesforløb blandt studenter fra den 2-årige hf på hhv. gymnasieskoler og VUC i perioden 2016-2020, pr. 30 september to år efter de blev studenter.

Tabel 5.1 nedenfor viser de fem mest populære uddannelser inden for de forskellige uddannelseskategorier for alle studenter fra den 2-årige hf mellem 2016 og 2020, pr. 30. september to år efter de blev studenter.

Tabellen viser, at der inden for denne periode i alt har været 9.534 påbegyndte forløb på erhvervsuddannelserne blandt studenter fra den 2-årige hf, hvor detailhandelsuddannelsen, kontoruddannelsen og uddannelsen til SOSU-assistent, elektriker og tømrer, herunder andre træfagsuddannelser, udgør henholdsvis 21 %, 13 %, 9 %, 5 % og 4 % af forløbene.

Tabellen viser ligeledes, at der i samme periode har været 3.671 påbegyndte uddannelsesforløb på korte videregående uddannelser blandt studenter fra den 2-årige hf. 20 % af disse uddannelsesforløb har været i finansøkonomi mv., 13 % i handels- og markedsføringsøkonomi mv., 12 % i multimediedesign, 11 % i it-uddannelser og 10 % i serviceøkonomi mv.

Det fremgår derudover af tabellen, at studenter fra den 2-årige hf i perioden 2016 til 2020 sammenlagt har påbegyndt 12.510 uddannelsesforløb på mellemlange videregående uddannelser pr. 30. september to år efter dimissionstidspunktet. Af disse forløb har 30 % været på pædagog-, 15 % på sygeplejerske-, 14 % på lærer-, 9 % på socialrådgiver- og 7 % på ergo- og fysioterapeutuddannelsen.

Endelig viser tabellen, at studenter fra den 2-årige hf i samme periode har påbegyndt 3.643 uddannelsesforløb på lange videregående uddannelser, hvor erhvervsøkonomi (HA), jura, psykologi, samfundsvidenskab uden nærmere angivelse (altså ikke statskundskab, sociologi mv.) og medicin udgør henholdsvis 12 %, 10 %, 6 %, 5 % og 4 % af de påbegyndte forløb.

Tabel 5.1
Top 5-uddannelser blandt studenter fra den 2-årige hf opdelt på uddannelseskategori

Erhvervsuddannelse	Kort videregående uddannelse	Mellemlang videregående uddannelse	Lang videregående uddannelse
Detailhandelsuddannelse **(21 %)**	Finansøkonom mv. **(20 %)**	Pædagog **(30 %)**	Erhvervsøkonomi, HA **(12 %)**
Kontoruddannelse **(13 %)**	Handels- og markedsføringsøkonom mv. **(13 %)**	Sygeplejerske **(15 %)**	Jura **(10 %)**
Social- og sundhedsassistent (SOSU) **(9 %)**	Multimediedesign **(12 %)**	Lærer **(14 %)**	Psykologi **(6 %)**
Elektriker **(5 %)**	It-uddannelser **(11 %)**	Socialrådgiver **(9 %)**	Samfundsvidenskab **(5 %)**
Tømrer mv. **(4 %)**	Serviceøkonom mv. **(10 %)**	Ergo- og fysioterapeut **(7 %)**	Medicin **(4 %)**

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).
Note: n for erhvervsuddannelser = 9.534, n for kort videregående uddannelse = 3.671, n for mellemlang videregående uddannelse = 12.510, n for lang videregående uddannelse = 3.643.
Note: Analysen vedrører påbegyndte uddannelsesforløb blandt studenter fra den 2-årige hf samlet set i perioden 2016-2020, pr. 30 september to år efter de blev studenter.

5.5 95 % af studenterne fra den 2-årige hf er i uddannelse eller delvis beskæftigelse efter to år

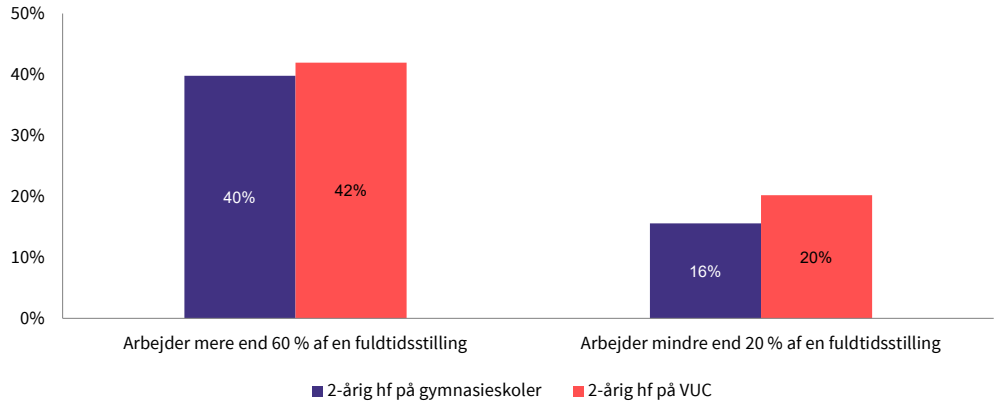
Hvis man ser nærmere på den gruppe af studenter fra den 2-årige hf på ca. 30 % på tværs af hf-udbydere, som endnu ikke har påbegyndt en uddannelse, pr. 30. september to år efter de blev studenter, viser undersøgelsen, at de overvejende er i forskellige grader af beskæftigelse.

Det fremgår af figur 5.5 nedenfor, at 42 % af studenterne fra den 2-årige hf på VUC, som endnu ikke er startet på en uddannelse, to år efter de blev studenter, arbejder mindst 60 % af en fuldtidsstilling på 37 ugentlige arbejdstimer (dvs. mindst 22,2 timer om ugen). Dette er tilfældet for 40 % af den samme gruppe studenter fra gymnasieskoler.

Figuren viser ligeledes, at 20 % af studenterne fra den 2-årige hf på VUC og 16 % af studenterne fra den 2-årige hf på gymnasieskoler, som endnu ikke er startet på en uddannelse, to år efter de blev studenter, arbejder mindre end 20 % af en fuldtidsstilling på 37 ugentlige arbejdstimer (dvs. mindre end 7,4 timer svarende til en normeret arbejdsdag om ugen). Det inkluderer også personer, som slet ikke er i beskæftigelse, fx fordi de er på højskole, ude at rejse eller er jobsøgende.

Dvs., at i alt 95 % af studenterne fra den 2-årige hf på både VUC og gymnasieskoler enten er videre i uddannelse eller i beskæftigelse mere end én normeret arbejdsdag om ugen, pr. 30. september to år efter de blev studenter.

Figur 5.5
Arbejdstid blandt studenter fra den 2-årige hf, der endnu ikke er i uddannelse, pr. 30 september to år efter de blev studenter

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).
Note: n for 2-årig hf på gymnasieskoler = 3874, n for 2-årig hf på VUC = 2.452.
Note: 100 % af en fuldtidsstilling = 37 ugentlige arbejdstimer.
Note: Analysen inkluderer kun studenter fra 2016-2019, da registeret kun går til 2021.

Appendiks A – Litteraturliste

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE). (2023). *Hf på VUC er en vigtig vej til velfærdsuddannelserne.* Lokaliseret 8. maj 2024 på: https://www.ae.dk/analyse/2023-11-hf-paa-vuc-er-en-vigtig-vej-til-velfaerdsuddannelserne.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE). (2020). *HF-uddannelserne på VUC løser en vigtig uddannelsespolitisk opgave.* Lokaliseret 8. maj 2024 på: https://www.ae.dk/analyse/2020-09-hf-uddannelserne-paa-vuc-loeser-en-vigtig-uddannelsespolitisk-opgave.

Børne- og Undervisningsministeriet (BUVM). (u.å.). *Metodebeskrivelse – faktoranalyse og indikatorfastlæggelse for den gymnasiale trivselsmåling*. Lokaliseret 8. maj 2024 på: www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/gym/pdf20/jan/200123-metodenotat-indikatorberegning-gymnasial-trivsel.pdf.

Børne- og Undervisningsministeriet (BUVM). (2023). *Resultatet fra prøverne i grundskolen i skoleåret 2022/2023 er nu offentliggjort.* Lokaliseret d. 8. maj 2024 på: https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2023/sep/230919-grundskolekarakterer.

Center for Ungdomsforskning (CEFU). (2020). *Hvad er det særlige ved VUC? Kursisters erfaringer med læring, motivation og kulturen på VUC*. Forfattere: Görlich, Anne & Tafdrup, Oliver A. Aalborg Universitet: Institut for Kultur og Læring.

EVA. (2015). *Hf – profil og funktion. En undersøgelse af hf-kursister på toårig hf*. Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA. (2020). *Mange flere har søgt ind på en videregående uddannelse i år*. Lokaliseret d. 8. maj 2024 på: https://eva.dk/videregaaende-uddannelse/optagesystemet/soegning-og-optag/mange-flere-har-soegt-ind-paa-en-videregaaende-uddannelse-i-aar.

EVA. (2024). *Erhvervsuddannelse efter gymnasiet*. *Karakteristik af de unge og deres uddannelsesveje*. Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA & Rambøll. (2020). *Følgeforskningsprogrammet til gymnasiereformen – fjerde delrapport*. Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA & Rambøll. (2021). *Følgeforskningsprogrammet til gymnasiereformen – femte delrapport*. Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA & Rambøll. (2022). *Følgeforskningsprogrammet til gymnasiereformen – sjette delrapport*. Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

Qvortrup, A., & Lykkegaard, E. (2023). *TrivselsLUP 2023*. Syddansk Universitet: Center for Gymnasieforskning.

Regeringen. (2016). *Højere adgangskrav skal løfte fagligheden i gymnasiet*. Lokaliseret d. 8. maj 2024 på: https://regeringen.dk/nyheder/2016/hoejere-adgangskrav-skal-loefte-fagligheden-i-gymnasiet/.

Rockwool Fonden. (2023). Adgang*skrav på de gymnasiale uddannelser og optag på erhvervsuddannelserne.* Lokaliseret d. 8. maj 2024 på: https://rockwoolfonden.dk/udgivelser/adgangskrav-paa-de-gymnasiale-uddannelser-og-optag-paa-erhvervsuddannelserne/.

TV2. (2022). *79.737 har søgt videregående uddannelse i år – laveste antal i ti år*. Lokaliseret d. 8. maj 2024 på: https://nyheder.tv2.dk/samfund/2022-07-05-79737-har-soegt-videregaaende-uddannelse-i-aar-laveste-antal-i-ti-aar.

Uddannelsesguiden. (2024). *Adgangskrav til de gymnasiale uddannelser*. Lokaliseret d. 8. maj 2024 på: https://www.ug.dk/6til10klasse/adgangskrav-til-de-gymnasiale-uddannelser.

Uddannelsesstatistik. (2024). *Elevtrivsel.* Lokaliseret d. 8. maj 2024 på: https://uddannelsesstatistik.dk/Pages/Topics/28.aspx.

Appendiks B – Metodebilag

Analysen bygger på registerdata fra Danmarks Statistik og Styrelsen for IT og Læring (STIL) om elever på den 2-årige hf og stx. Analyserne af data har haft til formål at lave en karakteristik af elever på den 2-årige hf og stx ift. alder, grundskolekarakterer, etnicitet, køn og forældres uddannelsesniveau. Disse analyser har i udgangspunktet fokuseret på elever, der har været indskrevet på den 2-årige hf eller stx i perioden 2015 til 2022.

I analyserne af udviklingen i elevernes gennemsnitsalder og karaktergennemsnit i dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse over tid har datagrundlaget været indsnævret til kun at rumme elever, der har gået på første årgang af den 2-årige hf eller stx i de pågældende år. Det skyldes en analytisk interesse i at kunne identificere, hvilken indflydelse ændrede adgangskrav ift. alder og karaktergennemsnit har haft på de enkelte årgange.

Derudover har data for analysen, der ser nærmere på fordelingen af karaktergennemsnit i dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse blandt elever på den 2-årige hf og stx været indsnævret til kun at fokusere på elever, der er startet på hf eller stx fra sommeren 2019 til og med 2022, der var sidste tilgængelige år på udtrækningstidspunktet. Afgrænsningen til 2019 og frem skyldes en analytisk interesse i at identificere, hvordan fordelingen af karaktergennemsnit fra folkeskolens afgangseksamen i 9. klasse ser ud blandt elever på den 2-årige hf og stx efter indførslen af de ændrede adgangskrav, der trådte i kraft fra og med skoleåret 2019/2020.

Derudover bruges registerdata til at undersøge de uddannelser, som hf-eleverne har påbegyndt før og efter deres forløb på den 2-årige hf. Før-analysen tager udgangspunkt i tidligere forløb på ungdomsuddannelser eller forberedende uddannelser hos personer, der har påbegyndt deres 2-årige hf i 2020-2021. Efter-analysen fokuserer på elever, der er blevet studenter fra den 2-årige hf i perioden 2016 til 2020, med henblik på at opgøre deres uddannelsesstatus, pr. 30. september to år efter de blev studenter. Altså senest 30. september 2022.

Undersøgelsens datasæt er udgjort af følgende registre:

- Det komprimerede elevregister (KOTRE)
- Befolkningsregistret (BEF)
- Registret for uddannelser (UDDA)
- Registret for karakterer for afsluttede uddannelser (UDG)
- Beskæftigelse for lønmodtagere (BFL).

Datasættet består derudover af medlemslister på skoleniveau fra Danske HF & VUC og Danske Gymnasier, der indikerer, hvilken skoletype de forskellige hf-skoler kan karakteriseres som i form af undersøgelsens kategorier: 2-årig hf på VUC, gymnasieskoler eller hf-centre.

Undersøgelsens analyser har fokuseret på 2-årig hf på VUC og gymnasieskoler, da disse er landets største hf-udbydere. Rene hf-centre, der udelukkende tilbyder forskellige hf-tilbud, sorterer i analyserne under kategorien "2-årig hf generelt". Indledende analyser til undersøgelsen viste, at hf-centrenes elever adskiller sig væsentligt fra eleverne på den 2-årige hf på både VUC og gymnasieskoler på en række baggrundsvariable, hvor de minder mere om eleverne fra stx. Det drejer sig bl.a. om karaktergennemsnit fra folkeskolens afgangseksamen og forældres uddannelsesniveau. Vi har dog valgt ikke at give hf-centrene deres egen kategori i undersøgelsen. Det skyldes dels, at der kun findes ganske få rene hf-centre i Danmark, og at det derfor ville være svært at værne om centrenes anonymitet i analyserne, og dels at fire kategorier ville have kompliceret og øget omfanget af analysens formidling.

I undersøgelsens anden del om arbejdet med professionsretning af den 2-årige hf vil det dog være interessant at følge op på den særlige hf-didaktik, som man har mulighed for at udvikle på et hf-center, hvor man kun udbyder forskellige hf-forløb.

Trivselsdata fra de årlige nationale trivselsmålinger (2018-2022), der gennemføres af STIL, indgår ligeledes som datasæt i nærværende undersøgelse. Disse trivselsdata indeholder de fem trivselsindikatorer (faglig individuel trivsel, social trivsel, læringsmiljø, pres og bekymringer samt mobning), som indgår i rapportens kapitel 4 og er defineret og udarbejdet af Børne- og Undervisningsministeriet.

Kendetegn og uddannelsesveje for elever på den 2-årige hf

© 2024 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk

Foto: iStock

ISBN (www) 978-87-7182-756-9

Danmarks Evalueringsinstitut
– analyser, redskaber og udvikling, der styrker uddannelser og dagtilbud.

Danmarks Evalueringsinstitut

+45 35 55 01 01
eva@eva.dk
www.eva.dk